

รายงานการประชุมสภาวาระรัฐธรรมนุญ

ครั้งที่ ๑/๒๔๕๑

วันจันทร์ ที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ณ พระที่นั่งอัมรินทร์สถาน

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๑๕ นาฬิกา

เลขาธิการรัฐสภา : กระผมขอประทานเรียนว่า โดยที่ในการ
เปิดประชุมครั้งแรกนั้น จำนวนสมาชิก ๔๐ ท่านนั้น มีจำนวนที่ขาดอยู่
คือไปนี้

๑. พระยาฤทธิราชมยุธิน	๒. นายเกษม บุญศรี
๓. นายเกษม ศิวรักษ์	๔. พ.อ. กำนัน จานงภูมิเขต
๕. อุนตงฤทธิศักดิ์	๖. นายจง ใจภักดี
๗. พล.ท. ศิวะ วิจิตรสงคราม	๘. ม.จ. เกล็ดมณี จันทวิภักดิ์
๙. พระชัยบุญญา	๑๐. นายชวดีท ชัยวงศ์
๑๑. พล.ท. ชิต มั่นศิลป์ ตีนาทโยธารักษ์	๑๒. นายโชติ คุ้มพันธ์
๑๓. พระยาเทพวิฑูร	๑๔. พล.ท. พระยาเทพพิพัฒน์
๑๕. นายเทพ โชตินันต์ (ไม่มา)	๑๖. นายทองม้วน คัตถาวร
๑๗. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	๑๘. หลวงประภคมนตรีสาร
๑๘. พระยาปริทัศน์นุรักษ์	๒๐. ขุนประเสริฐสุภัทมาศ
๒๑. นายเพียร วาชรธรรมนิก	๒๒. ม.จ. มงคลอุดม ชัยางกูร
๒๓. นายหุยง แสงอาทิตย์	๒๔. พล.ร.ต. เด็ก สิมศิริ ร.น.
๒๕. นายหุยง ศิววงศ์	๒๖. น.ส. พระยาศรีภักขพพม ร.น.

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

๒๗. เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิบดี	๒๗. พระยาศรีธรรมราชา
๒๘. พระยาศรีวิฑูรดาจา	๓๐. พระยาธำรงพงศ์ธรรมพิทักษ์
๓๑. ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช	๓๑. ม.จ. สิทธีพร กฤดากร (ไม่มา)
๓๒. ร.ท. สัมพันธ์ ชันชะงวง	๓๒. นายสุวิชัย พันธุ์เกษรชัย
๓๕. ม.ร.ว. สุนทรชาติ สวัสดิ์ถิถ	๓๖. พ.ต. หลวงสรวิฑูรชยานุการ
๓๗. หลวงสงครามานุรักษ์	๓๗. พระยาอรรถพิทยพิทักษ์
๓๘. พระยาอรรถการวิวัฒน์	๔๐. นายอินทร สิงหนคร

กระผมขอกราบเรียนต่อไปว่า เพื่อที่จะได้ดำเนินการประชุมต่อไป นั้น ย่อมเป็นธรรมดาที่จะต้องมีการประชุมเสียก่อน แต่ด้วยกัน ที่สภาร่างรัฐธรรมนูญ นั้น มิได้มีข้อบังคับโดยชัดแจ้งว่าจะ เป็นประการใด กระผมจึงได้มีความเห็นว่าเป็นเรื่องแรกนี้ ก็ชอบที่จะได้มา ข้อบังคับว่า ด้วยการ ประชุมและการปรึกษาของวุฒิสภามาใช้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีมติเป็น อย่างอื่น หากว่าที่ประชุมไม่ขัดข้องแล้ว กระผมก็จะได้ออกอนุมัติดำเนินการต่อไป

ไม่มีผู้ใดขัดข้อง

เลขาธิการรัฐสภาได้เชิญ พต. ท. พระยาเทพหัสดิน เป็นประธานของ ที่ประชุมชั่วคราว ในฐานะที่มีอาวุโสสูงสุดในที่ประชุม

พต. ท. พระยาเทพหัสดิน ทำการแทนประธานชั่วคราวแห่ง สภาร่างรัฐธรรมนูญ : ก็คนอื่น ข้าพเจ้าขอความเห็นที่ประชุมเห็นว่า เขา จะใช้ข้อบังคับอะไรไปพลางก่อน เพราะเรายังไม่มีข้อบังคับจะใช้ ถ้าที่ ประชุมเห็นพร้อมกันว่าควรจะใช้ ข้อบังคับฉบับใดโดยชอบ โฉมไปพลางก่อน จนกว่าเราจะได้ร่างระเบียบแบบแผนหรือข้อบังคับฉบับใดของเราไปแล้ว ก็จะได้ ดำเนินตามนั้นต่อไปในระหว่างที่เรายังไม่มี ข้อบังคับด้วยไปนี้ ถ้าหากว่าท่าน ที่หลายไม่ขัดข้อง ก็ขอยาจะขออนุญาตให้ใช้ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ไปพลางก่อน

LIRT

พระยาอรรถการีย์พนธ์ : ผมคิดว่าในชั้นที่ยังไม่ได้เลือก
ประธานกันแล้วควรจะใช้ชื่อบังคับตัวกันไปพลางก่อน แต่ภายหลังก็ได้
เลือกประธานแล้วควรจะนำใบหาญมาพิจารณาอีก ที่ควรจะใช้ชื่อไร
เป็นชื่อบังคับในการประชุม

พล. ท. พระยาเทพหัสดิน ทำการแทนประธานชั่วคราวแห่ง
สภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีผู้ใดมีความเห็นข้างอื่น ข้าพเจ้าก็จะได้
ถือว่าประชุมอนุมัติตามข้อเสนอบ้าง และที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งแนะนำจะให้ไป
พลางจนกว่าเราจะได้ร่างข้อบังคับของเราแล้ว

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

พล. ท. พระยาเทพหัสดิน ทำการแทนประธานชั่วคราวแห่ง
สภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ก็ถือว่าประชุมอนุมัติ

ประธานชั่วคราวแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ค่ะจะไปขอให้ท่าน
เด็กประธานซึ่งตามข้อบังคับของเรามีอำนาจในการเลือก ประธานต้องมีผู้เสนอ
และผู้รับรองด้วย ๔ คน

หลวงองค์คณาภิรักษ์ : ก่อนดำเนินการประชุมต่อไปผมมีความเห็น
ว่า ท่านประธานควรนำสมาชิกปฏิญาณว่าเราจะปฏิบัติหน้าที่ของเราด้วยความ
บริสุทธิ์ใจ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน มิได้เห็นแก่พรรคแก่พวก
ประการใด

นายเพ็ชร ราชธรรมนิเทศ : กระผมเห็นชอบด้วยที่ท่านเสนอ
บุคคลนี้ขึ้น แต่ระหว่งงานนี้ยังไม่ประชุมของที่ประชุม การประชุมก็ยังไม่
ครบสมบูรณ์ น่าจะได้เลือกประธานก่อน

ขุนคงฤทธิศักดิ์ภากร : ผมขอเสนอเจ้าคุณศรี ธรรมมาธิเบศ

หลวงประกอบนิติสาร : เมื่อ ก มีสมาชิก ท่านหนึ่งเสนอให้
ปฏิญาณ บุคคลนั้นยังไม่ตกลง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนออีก

LIRT

เด็กประจวบเดียวก่อน ซึ่งข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างนี้ เพราะเหตุว่าถ้าเมื่อก
ไปถึงเรื่องเด็กประจวบเดี๋ยวหมาก็ถามว่าเราทำตามหน้าที่ ของสมาชิก ใช้สิทธิ
ใช้เสียงแล้ว เพราะฉะนั้น ก้อน ที่ จะ ทำ เช่นนั้นคือ ไป ก็ควร อย่างยิ่ง ที่เราจะ
ปฏิญาณตั้งท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องเสียก่อนเลยก่อน เพราะว่าการที่จะเสนอ
เช่นนั้นก็เป็นการปฏิบัติน่าท้อหน้าว่า ซึ่งจากต้องปฏิบัติน่าท้อด้วยความบริสุทธิ์
ใจ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้พิจารณาญัตตินั้นเสียก่อน

ประธานชั่วคราวแห่งสภาวรางรัฐธรรมนุญ : เมื่อมีญัตติว่า
สมาชิกผู้หนึ่งเสนอให้มีการปฏิญาณเดียนั้น แล้วสมาชิกผู้หนึ่งขอให้เลิก
ประธานให้ตั้งประธานเป็นตัวแทนตนเดียนั้น แล้วจึงจะให้ปฏิญาณ ท่านสมาชิก
ผู้หนึ่งส่งมีต้นว่าให้ปฏิญาณเดียนั้น แล้วจะมีใครมีความเห็นอย่างไรบ้าง

นายสุวิชัย พันธุ์เศรษฐี : ข้าพเจ้าได้ตรวจดูรัฐธรรมนุญและ
ข้อบังคับแล้วไม่ปรากฏว่าให้สมาชิกปฏิญาณในข้อไหน เพราะฉะนั้นใน
รัฐธรรมนุญซึ่งเป็นแม่บทใหญ่ไม่ได้บังคับไว้แล้ว เราจะทำการปฏิญาณฮาศัย
หัดก็อะไร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าในชั้นขอให้เราดำเนินการไปตามข้อ
บังคับของวุฒิสภา ซึ่งเรานำมาใช้โดยยอน โสมและถ้าหากว่าเราจะปฏิญาณค้อย
ไปก็ขอให้ท่านสมาชิกทางนิติบัญญัติเสนอญัตติแก้ไขใหม่ซึ่งพร้อมกันเดียนเรา
จะปฏิญาณในเวลานั้นก็ได้ ถ้าเราไม่มีแบบแผนที่จะปฏิญาณเช่นข้าพเจ้า
ไม่รู้ว่าเราจะฮัดก็อะไรเด้นไว้แต่ถ้าเราจะได้มีข้อบังคับให้ปฏิญาณ แต่สภา
นี้ไม่มีระเบียบแบบแผนอะไร ที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำหรับญัตติเช่นถ้าหากว่า
จะมีได้ ก็ก็จะทันเวลา

นายเกษม คำวังมูล : การที่เราจะร่างรัฐธรรมนุญควรวน เรา
ต้องการแสดงให้เห็นว่า การร่างรัฐธรรมนุญนั้นเราเพื่อจะเรียกร้องฮาศัย
และหน้าที่ของพลเมือง เพราะฉะนั้นในการที่เราจะเข้ามาร่างรัฐธรรมนุญใน
คราวนี้เราจำเป็นต้องแสดงให้ท่านสมาชิกสภาวรางรัฐธรรมนุญควรวน
จะได้มีอะไรปรากฏออกมาให้ราษฎรผู้เดียนก่อนว่า การร่างรัฐธรรมนุญนี้

LIRT

มีเจตนาไปใบทางพรรคพวกหรือพรรคการเมืองพรรคใด เพราะฉะนั้นก่อนที่จะ
กระทำหน้าที่กรรมเห็นว่าควรจะได้มีการปฏิญาณ เพราะเป็นหลัก ที่เราจะ ต้อง
ปฏิญ์ข้ออยู่ทุก ๆ ไปแล้ว.

ร.ท. สัมพันธ์ ชินชะชวนะ : กรรมของเสนโด้ยังมี
มีสมาชิกบรับรอง

ประธานชั่วคราวแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญ : บัญชีว่ามีว่าจะ
ปฏิญาณก่อนตั้งประธาน ฯ หรือจะรอให้ตั้งประธาน ฯ เสียก่อน นั้นเป็นข้อ
ค้น เมื่อได้ตกลงกันในญัตติที่ว่าปฏิญาณก่อนหรือหลังแล้ว เราค่อยดำเนิน
กิจตั้งคณะว่าฝ่ายหนึ่งปฏิญาณก่อนหรือขอไว้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้
ท่านสมาชิกตกลงมีว่าจะต้องปฏิญาณหรือไม่ในขณะนี้ หรือจะปฏิญาณต่อ
เมื่อตั้งประธาน ฯ แล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่าควรปฏิญาณเดี๋ยวนี ขอได้โปรด
ยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๖ นาย

ประธานชั่วคราวแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่
ควรรอปฏิญาณต่อเมื่อมีประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ขอได้โปรด
ยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๘ นาย

ประธานชั่วคราวแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านสมาชิกถ
คณะเห็นว่าปฏิญาณเดี๋ยวนี ๑๖ ท่าน ท่านที่เห็นว่าจะรอไปก่อน ก็คือ
เมื่อตั้งประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้วจึงปฏิญาณมี ๑๘ ท่าน จึงเป็นอัน
ว่าให้ปฏิญาณต่อเมื่อมีประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญก่อนนอนแล้ว.

คือไปเลือกประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ขอให้ท่านสมาชิกเดินขย
บุคคลที่ควรแก่ตำแหน่งและมีผู้รับรองถูกต้องด้วย.

พระยาปรีชานฤเบศร์ : ข้าพเจ้าขอเสนอเจ้าคุณศรีธรรมมาเจ้าเบศ
มีสมาชิกบรับรอง

นายอัทธ์ สิวหนะตร : ข้าพเจ้าขอเสนอเจ้าคุณเทพะสิทธิ์ ที่
จริงเรามีประชาชนสภาผู้แทนและประธานวุฒิสภา ข้าพเจ้าเห็นว่าเจ้าคุณศรีฯ
ท่านก็เหมาะสมจริง ๆ ในสมัยนี้ แต่ท่านจะเป็นประโยชน์มาก ถ้าหากว่า
ท่านได้มาอภิปรายข้อต่าง ๆ แล้วเราจะได้ฟังพยานที่ยืนยันอีกมาก ถ้าจะ
ของท่านไปเก็บไว้เป็นประธานฯ แล้ว ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
ขอเสนอให้เจ้าคุณเทพะสิทธิ์ เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญ ท่านผู้ใดเห็น
ด้วย โปรดรับรอง

มีมติฉันทับรอง

ประธานชั่วคราวแห่งสภาผู้แทนราษฎร : ข้าพเจ้าขอถอน
เพราะถ้าจะเปรียบราคาเจ้าคุณศรีฯ กับข้าพเจ้าแล้วใกล้เคียงกันในทางผู้นำกร
ประชุมเราต้องรู้จักราคาตัวเอง ถ้าจะให้ข้าพเจ้านำทหาร ตำรวจมาสู้กับ
ข้าพเจ้าดีกว่าเจ้าคุณศรีฯ เพราะฉะนั้นขอให้เลือกเจ้าคุณศรีฯ เกิด ด่วน
บัญญัติที่มีความกันแห่งแสดงใจในการเป็นประธานฯ ถ้าจะอภิปรายไม่ได้ตาม
ที่ท่านพูดนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าทำได้ เพราะกรณีเช่นนั้นไม่เหมือนกับสภาผู้แทน
หรือวุฒิสภาเพราะฉะนั้นประธานสภาฯ จะต้องคงต้องเป็นกลางจริง ๆ ในเรื่องเช่น
นี้ถ้าจะให้ประธานฯ ทำอะไรก็ได้.

ขุนประเสริฐสุภมาตราช : ถ้าหวั่นท่านสมาชิกคนแรกที่จะให้
ปฏิญาณแก่กล่าวอ้างว่าเพราะยังไม่มีประธาน ถ้าหวั่นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีประธาน
แล้ว ในกรณีที่จะดำเนินการปฏิญาณนั้นไม่คุ้มห้ามไว้ให้รัฐธรรมนูญ และ
เป็นการกระทำที่มิชอบทั้งไป ถ้าแม้ว่าจะปฏิญาณแต่แรกแต่ก็รู้ดีที่จะทำ
ความบริสุทธิ์ใจและเขาใจให้แก่มหาชนทั้งไป ข้าพเจ้าเห็นสมควรให้ปฏิญาณ
เพราะไม่มีข้อห้าม

หลวงประกอบนิติสาร : ขอร้องท่านสมาชิกผู้แทนชาติใดก็ตาม
ไม่ว่า ในข้อบังคับก็ดี ในรัฐธรรมนูญก็ดี มิได้บัญญัติว่าให้สภา
รัฐธรรมนูญมีปฏิญาณตนก่อนรับหน้าที่ แต่ท่านเหล่านั้นก็ตกลงกันเรียบร้อยแล้ว

รับแล้วมาใช้ข้อบังคับวุฒิสภาไปพลางก่อน . และที่จริงข้อบังคับของวุฒิ
 สภาไม่ได้ถ่วงถึงปฏิญาณ แต่ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๙๕ ที่พูดถึงรัฐ ก็ไม่
 มีกล่าวไว้ว่าสมาชิกสภาว่ารัฐรัฐธรรมนูญต้องปฏิญาณตน แต่ว่าในข้อบังคับ
 วุฒิสภาก็ก่อความรัฐธรรมนูญ ถ้าเราจะสนใจมาใช้แต่ก็หมายความว่าสมาชิก
 คนใดคนหนึ่งอาจจะเห็นยุติให้ตั้งานกระทำกิจการอย่าง หนึ่งอย่างใดก็ได้ซึ่ง
 ขยายในขอบเขตอำนาจของสภา เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องวินิจฉัยว่า
 ญัตตินั้นจะสมบูรณ์หรือไม่ และมีเห็นชอบด้วยหรือไม่ คือถ้าสภาอนุมัติ
 ให้ปฏิญัตติตามญัตตินั้นแล้ว เมื่อที่ประชุมเห็นชอบในแง่เดียวกันให้มีการ
 ปฏิญาณก็อาจจะทำได้

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : กรณีไม่เหมือนกัน คือข้าพเจ้าคิดว่า
 อย่างนี้ ตามรัฐธรรมนูญบัญญัติว่าสมาชิกทั้งสองสภานี้ก่อนเข้ารับหน้าที่
 ต้องปฏิญาณตนว่าจะทำอย่างนั้น ก็ต้องปฏิญัตติตามรัฐธรรมนูญ แต่สำหรับ
 สมาชิกสภาว่ารัฐรัฐธรรมนูญไม่มีรัฐธรรมนูญบังคับไว้ ข้าพเจ้าคิดว่าสภา
 จะเห็นอนุมัตินั้นมาจะให้มีการปฏิญาณแต่ก็ไม่สมบูรณ์ตามหน้าที่ ถ้าจำเป็น
 จะปฏิญาณจะเห็นยุติอะไรในสภาหรือไม่ เพราะไม่สมบูรณ์ เพราะ
 ฉะนั้นขอให้ถือว่าสภาเรายังไม่ตั้งปฏิญาณ คือขอให้ถือว่าเห็นสภาโดย
 สมบูรณ์ก่อน เมื่อเป็นสภาโดยสมบูรณ์แล้วต่อไปให้ปฏิญาณ คือดำเนินการ
 การเลือกตั้งประธานแล้ว เมื่อสมบูรณ์แล้วเสร็จสรรพ เลขาธิการสภาแล้ว
 ปฏิญาณก่อนปฏิญัตติหน้าที่จะไป ขอยังนเรียกว่า ข้อตกลงของสภาเองผู้
 สมาชิก ข้าพเจ้าขอให้ทำให้ถูกต้องเท่านั้น

นายอินทพร สิงหนเนตร : ข้าพเจ้าคิดว่าหากว่าเจ้าคุณเทพจะเข
 ขัดแย้งว่าราคาของท่านไม่เท่ากันหรืออะไร ข้าพเจ้าคิดว่าท่านไม่ควรจะ
 ดอน เพราะเหตุว่าในสภา ทุกคนที่ได้รับเลือกตั้งมาเป็นคนที่ลงมือ
 จากรัฐสภา เพราะฉะนั้นระเบียบข้อบังคับก็ไม่สมบูรณ์อะไร แต่ในกรณีที่
 จะเอาคนขนาดเจ้าคุณศรี ๆ มาบังคับบังคับก็ เพราะท่านไม่สมบูรณ์ก็ปรับ

LI RT

ท่านจะลงมาสู่เป็นการลำบาก ข้าพเจ้าเคยเห็นท่านร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๒๘ ท่านช่วยเหลืออย่างมาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็คิดว่าไม่ควรจะเอาท่านไปแก้ร่างนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าควรอย่างอื่น และขอท่านประธานชั่วคราวอย่าถอน ขอให้ท่านรับเป็นประธานเพื่อเก็บประโยชน์ข้อดีต่าง ๆ มากที่สุดเท่าที่จะได้คือข้อบังคับเท่านั้น ไม่ใช่ในด้านอภิปราย ท่านกับบอกว่าในด้านอภิปรายนั้นท่านเจ้าคุณศรี ฯ เป็นเลิศ ขอจะให้ขยับข้างล่าง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอจึงขอเสนอขอท่านอย่าได้ถอนตัวเลย

ประธานชั่วคราวแห่งสภารัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าเสียใจที่จะขอยืนยันยืนยันเอง เพราะว่าถ้าราคาดีเองที่จะเป็นประธานไม่ได้ก็ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าท่านไม่ให้เจ้าคุณศรี ฯ เพราะเสียค่าของท่าน ข้าพเจ้าตั้งใจเสียค่ามาก ขอให้เห็นอกเห็นใจ ข้าพเจ้าทำไม่ได้พอ

พ.อ. กำนัน จินนงภูมิเวท : กระผมเห็นว่าในการเลือกประธานเราควรจะมีรองประธาน ถ้าประธานจะพูด ให้รองประธานอยู่แทนก็ได้ กระผมเห็นว่าควรจะมีรองประธานไว้ช่วย

หลวงประกอบนิติสาร : ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา เลือกประธานและรองประธานคนละที่ เวชานด้านกันคนละที่ เวชานเราเลือกประธานกัน

ประธานชั่วคราวแห่งสภารัฐธรรมนูญ : ถูกแล้ว เราเลือกประธานกัน

พระยาสาริกพงศัธรรมพิลาศ : การประชุมร่างรัฐธรรมนูญ กระผมเข้าใจว่าท่านองคมนตรีการ ประธานมีความรับผิดชอบในการร่างด้วย เพราะฉะนั้นประธานมีอำนาจอภิปรายได้เต็มที่

ประธานชั่วคราว : ในการประชุมปรึกษาหารือร่างรัฐธรรมนูญนั้น ประธานมีมติขอออกความคิดเห็น ไม่จำเป็นจะต้องเป็นกต่าง ท่านออกความเห็นได้ ท่านทำงานได้ - - อย่างการประชุมกรรมาธิการเหมือนกัน เพราะฉะนั้น

การที่จะให้เจ้าคุณศรีฯ เป็นประธานก็ไม่น่าจะชดช้อยอะไร ข้าพเจ้ามีความ
ตะขิดตะขวงใจในการที่จะเอาตัวไปเปรียบกับท่านในเชิงการนำ ในการประชุม
สภา โดดกันเหลือเกินขอตนตัว ทันทขอให้อังคนเนน.

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : ตามที่เกิดเรื่องหม่อมผู้เสด็จเจ้าพระยา
ศรีธรรมมาธิเบศรคนเดียวเท่านั้น สำหรับท่านประธานชั่วคราวตอนตั้งแล้วขอให้
ดำเนินการประชุมต่อไป เป็นอันว่าได้รับเลือกโดยไม่ต้องรับเลือก

ประธานชั่วคราว : ข้าพเจ้าจะดำเนินการตามมติของประธาน
ชั่วคราว การประชุมปรึกษาเรื่องตั้งประธานสภาฯ ใ้หม่อมผู้เสด็จ

นายอินทร สิงหนคร : ยังจะมีคนเสนอกันอีก

ประธานชั่วคราว : ใครจะเสนอกันอีก

นายอินทร สิงหนคร : ข้าพเจ้าขอเสนอเจ้าคุณเทพวิฑูร
มีสงมาชิกบริวารของ

ขุนประเสริฐศุกุมাত্রา : ข้าพเจ้าขอเสนอเจ้าคุณศรีธรรมราช
มีสงมาชิกบริวารของ

พระยาศรีธรรมราช : ข้าพเจ้าขอเสนอ

พระยาเทพวิฑูร : ข้าพเจ้าขอเสนอ ถ้าจะเทียบแล้วข้าพเจ้ายัง
กล้าประธานชั่วคราวเสียอีก

ประธานชั่วคราว : มีผู้เสนอเจ้าคุณเทพวิฑูรและเจ้าคุณศรีธรรม
ราชทั้งสองท่านขอถอน เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอกันอีก ถัดจากเจ้าคุณศรีธรรมราช
ได้รับเลือก

สงมาชิกไม่ประชุมปรบมือ

เลขาธิการรัฐสภาได้เชิญเจ้าคุณศรีธรรม มาเป็นประธานนั่งปรบระฆัง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติยศที่ได้
รับมอบหมายความไว้วางใจให้รับหน้าที่เป็นประธานของ สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ข้าพเจ้านึกถึงความยากลำบากที่ท่านมอบหมายให้ข้าพเจ้าเล่นบทบาทหนัก และ
 ข้าพเจ้านึกถึงความยากลำบากที่เราจะทำการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญ
 ดุจอย่างหนึ่ง เพราะว่าการร่างรัฐธรรมนูญที่จะร่างกันนั้นจะเป็นรัฐธรรมนูญถาวร
 วางระเบียบแบบแผนการปกครองให้เหมาะสมแก่ประเทศไทยเท่าที่มนุษย์ปุถุชน
 จะสามารถทำได้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านที่ได้ออกข้าพเจ้า ในส่วนข้าพเจ้า
 นั้นจะพยายามปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดและเต็มสติกำลังและความสามารถ แต่ว่า
 การประชุมสมัยสามัญท่านสมาชิกผู้มั่งคั่งเป็นกำลัง เพราะเหตุว่าผิดได้ผล
 เด็ยนั้นจะอยู่ที่การร่วมมือของสมาชิกเป็นใหญ่ ข้าพเจ้าเองคนเดียว แม้ไม่ได้
 รับสนับสนุนจากท่านอย่างไรขอข้าพเจ้ารวบรวมหนักไม่ได้ หรือได้ก็ไม่เต็ม
 ภาวภูมิที่สมควรจะเป็น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอความร่วมมือของท่านทั้งหลาย
 ร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ไม่เห็นแก่พรรคแก่พวก ไม่เห็นแก่ตัวเอง แต่เรากำลัง
 เห็นแก่ประเทศไทยหรือตั้งมั่นเป็นใหญ่ ถ้าทุกคนมุ่งจูงกันเดียวกันแล้ว
 ความสามัคคีก็จะเกิดขึ้นนั้นก็จะตรงกัน และเมื่อเรามีจุดหมายปรารถนาอย่าง
 เดียวกันเราก็จะส่งของประเทศไทยอย่างหนึ่งด้วย การร่างรัฐธรรมนูญ
 ให้ดีที่สุดเต็มความสามารถของเราจะทำได้ และเราวิงวอนความคิดว่าเราทำ
 เพื่อประเทศไทยเท่านั้น ขอยังนี้เองเราเข้าใจการได้เพียงกันก็ดี ข้าพเจ้า
 ยินดีใคร่มีความเห็น อย่างไร ก็ให้เถียงกัน เต็มที่โดยไม่ คั่งงอน ประเทศเลยก็ได้
 เพราะว่าถึงที่ข้าพเจ้าจะพูดคืออยู่ในเวทีข้างหน้า การประชุมร่างรัฐธรรมนูญ
 ตามร่างสถานไม่ใช่วิสัยภาวที่มาจากข้อสรุปประกาศใช้รัฐธรรมนูญ สภา
 นี้แห่งสมัยร่างเท่านั้น แม้ร่างขึ้นแล้วต้องนำไปเสนอรัฐสภา รัฐสภาจะ
 รับร่างหรือไม่รับก็ได้ทั้งนี้ของข้าง ก็ไม่เหมือนเช่นในในการร่างแต่เราตั้งข
 อนุโคมไว้ ทว่าอย่างเดียวกัน ท่านตั้งเถียงกันกับกรรมาธิการ เพราะฉะนั้น
 เมื่อเรานั้นเรามี ข้อจำกัดที่จะพูดได้เต็มที่ แต่พูดกันอย่างไร ก็ขอยังที่กรรมา
 ธิการ ผู้กลับในที่ประชุมใหญ่ซึ่งเราตั้งผ่านกรรมาธิการ ต้องเถียงกันในที่
 กรรมาธิการก่อน จึงได้เห็นข้าพเจ้าหวังว่า ท่านทั้งหลายจะมีอุดมคติอย่าง

LIART

เคยกัน ข้าพเจ้าเห็นตามสมควรแล้วสมควรจะร่างรัฐธรรมนูญ
ให้ดีกว่านี้ และเราจะมีความร่วมมือกันด้วยดีกันหรือมีกติกากัน
ด้วยกันเป็นของธรรมดา ยิ่งด้วยกันมากก็โดยดีด้วยกันมาก ในที่สุดเมื่อ
เราคิดดีต่อท้ายไรแล้วโดยดีข้างมาก ไม่ต้องอภิปรายในหรือข้างนอก
ด้วยไป โดยที่เราได้ตกลงกันแล้ว ในที่สุดข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านอีกครั้งหนึ่ง
ที่ท่านได้ให้ความไว้วางใจข้าพเจ้า และข้าพเจ้าจะพยายามทำให้ดีที่สุด

ในระเบียบวาระต่อไปเกี่ยวกับ การปฏิญาณได้ตกลงกันแล้วคงมี
ปฏิญาณ หากว่าปฏิญาณเมื่อตั้งประธานแล้วก่อนที่จะดำเนินการอย่างอื่น
ข้าพเจ้าพบปัญหาเรื่องปฏิญาณ จะต้องปฏิญาณเสียก่อน จึงจะกำหนด
โดยชน โดมรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๑ และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และ
กำหนดหลายตกลงกันไว้ก่อน โดมมาใช้ข้อ ๑๑ เพราะฉะนั้นอยากจะทำ
คำทบทวนทั้งหลายจะปฏิญาณโดยชน โดม ในข้อบังคับข้อ ๑๑ ว่า ข้าพเจ้า
ขอปฏิญาณตั้งที่ประชุมว่าจะรักษาไว้และปฏิบัติตาม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยทุกประการ นี้จะเขาคำนหรือจะแก้ไขอย่างไร

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ : คำดำเนานนั้นผมคิดว่าเป็นข้อความ
ส่วนหนึ่งเหมือนกัน เพราะฉะนั้นเราจะสำเนาไปหรือจะให้ขอเวลาสัก ๑๕
นาที โดยตั้งกรมการเมืองไปพิจารณาว่าจะอย่างไร เราวางขึ้นมาเดี๋ยว ๑๕
นาทีก็เห็นจะพอ.

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : ข้าพเจ้าเห็นว่าเราปรึกษากันพอ
ทำได้ ก็ขอว่าปฏิญาณตามข้อบังคับของวุฒิสภาชน โดมข้าพเจ้ายังไม่เห็น
ด้วย เพราะเหตุที่วุฒิสภาในขณะที่ยังคงต้องใช้รัฐธรรมนูญของคณะ
ราษฎรคณะนี้ แต่ถ้าให้ร่างรัฐธรรมนูญให้ร่างรัฐธรรมนูญของ
เพื่อเป็นคณะราษฎร เพราะฉะนั้นในการที่ร่างปฏิญาณ นอกจากที่เราจะไม่
พิจารณาใช้ข้อบังคับโดยชน โดมแล้ว ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า ผู้ใดมีความเห็น
รูปใดก็ขอให้พิจารณาในที่เลย เช่นยกตัวอย่างร่างรัฐธรรมนูญ

ขอปฏิญาณจะดำเนินกิจการในหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเห็นประโยชน์ส่วนรวมของรัฐ อย่างหนักแน่นจะไม่ได้

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอสนับสนุนพระยารัตนการีย์นิพนธ์ ในเรื่องตั้งกรมราชการร่างคำปฏิญาณเดียวกัน แต่ขอแทรกข้าพเจ้าเห็นว่า การปฏิญาณตามข้อบังคับฉบับที่สำนักงานนำมาใช้ ในที่นี้ไม่ได้ เพราะที่จุดประสงค์ในที่นี้ ไม่เพียงปฏิญาณตามรัฐธรรมนูญ เพราะเรา ต้อง ปฏิบัติ อยู่ แล้ว ในเมื่อ รัฐธรรมนูญบังคับว่าให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ดังระดัดที่เคยที่เราจะปฏิญาณแล้วก็ตาม ความคิดคำนึงของคุณสุจิต ชาติ ได้ต่างมาแต่เพียงให้ถ้อยคำเป็นหลักฐานต่อองค์คณะผู้ร่างรัฐธรรมนูญ เพราะเราต้อง ปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญ เพียงว่าจะรักษาไว้แต่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ นั้นไม่มี ความหมายอะไรเลยในสถานที่

ขุนคงฤทธิศิกษการ : ข้าพเจ้าเห็นว่าในการที่จะร่างคำปฏิญาณนั้นควรจะร่างในสถานที่ โดยถือว่าสมาชิกในสถานที่นั้นเป็นกรมราชการเต็มสภาทั้งนี้โดยเหตุผลที่ข้าพเจ้าได้ช่วยกันพิจารณาว่าถ้อยคำที่เราจะพูดกันนั้น ท่านทั้งหลายจะมีความเห็นต่อคดีซึ่งตั้งกันประการใด หรือผู้ใดเห็นว่าการจะแก้ประการใด แต่ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องที่ไม่มากหมายอะไร แต่ถ้อยคำปฏิญาณนั้นโดยที่สภาเป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญ เราควรจะปฏิญาณเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และประชาชนพลเมือง ซึ่งเราจะทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่อส่วนรวมควรจะไปในแคว้นในที่นี้ข้าพเจ้าขอเสนอว่า ให้ถือว่าสถานที่นี้เป็นกรมการร่างข้อความทั้งที่ต่างอันเต็มสภา

หลวงประกอบนิติสาร : ถ้าเราตั้งกรมราชการที่เดียวหมายถึงความดำตงแต่ก็จะต้องนำมาเสนอสภา เมื่อเสนอแล้วก็มีกรมราชการเต็มสภาพิจารณาจนจบทีเดียวได้ ถ้าเขา ๕๐ คนมาร่างก็ยิ่งกันใหญ่ อันเดียวกันไม่เสร็จ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เอาละเข้าใจแล้ว ^{ทรงขอ}
 บัญญัติจะว่าอย่างไรนั้นจะได้ตั้งกรรมาธิการ ^{ขอเวลา ๑๕ นาที} เบ็ดฟัน
 แล้วกรรมาธิการก็จะไปร่างว่าควรจะมีบัญญัติอย่างไร ^{ความหวังความมุ่ง}
 หมายของข้าพเจ้าที่ขานเมื่อกี้ ^{ไม่ได้} หมายความว่าความมุ่งหมายจะเอาตามวาทะที่บอก แต่
 ข้าพเจ้ามีบังคับมาตราข้อ ๕๐ ^{อย่างไร} อย่างไร แต่ขอข้าพเจ้า ^{ไม่ได้} หมายความว่า
 จะมีข้อความอย่างไร คือเติมหรือจะว่าอย่างไรต่อไปก็ตั้งแต่แต่ที่ประชุม ^{จะมี}
 ความเห็นว่าจะอย่างไร ^{เพราะฉะนั้นท่านสมาชิกจากที่ตรงกัน}
 ข้าพเจ้าขงแล้ว ^{ข้าพเจ้าก็เห็นว่าควรจะเป็นอย่างไร} แต่ผู้ใดจะขอชี้แจง
 ก็จะให้ตั้งกรรมาธิการและขอเวลา ๑๕ นาที

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : เพื่อตัดปัญหาข้าพเจ้า ^{ไม่ได้} ใจ
 ขอให้ตั้งกรรมาธิการไปพิจารณาแล้วรับเสนอ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อทาง ^{ผู้} ไม่ขัดข้องแล้วในเรื่อง
 เล็กน้อยบ้างนัก ^{ไม่ต้อง} ต้องลงมติกัน ทาง ^{ผู้} เขายอมแล้วเพราะฉะนั้นกรรมา
 ธิการไป ^{เมื่อ} เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ^{ถ้า} ถ้าว่าที่ประชุมอนุมัติ
 ให้ตั้งกรรมาธิการสำหรับไปพิจารณาร่างข้อบัญญัติว่าเราควร ^{จะมี} บัญญัติ
 อย่างไรแล้วหยุดให้เวลา ๑๕ นาที ^{ที่} ที่นี้ขอยกจะทราบว่าการกรรมาธิการจะมีกี่คน

นายอินทร สิงหนคร : ข้าพเจ้าขอเสนอ ๓ คน
 มีสมาชิกรับรอง

นายชวลิต อภัยวงศ์ : ข้าพเจ้าขอเสนอ ๕ คน
 มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ใครจะเสนออีกใหม่ จำนวนคน
นายอินทร สิงหนคร : ข้าพเจ้าขอเสนอ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : จะมีใครมีความเห็นเป็นอย่างอื่น
 อีกใหม่ ^{ถ้า} ถ้าไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ^{ข้าพเจ้า} ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุม
 อนุมัติให้ตั้งกรรมาธิการเพื่อร่างคำปฏิญาณ ๕ คน ^{จะ} จะเสนอใครบ้าง

หลวงประภคณนิตินสาร : ข้าพเจ้าขอเสนอนายเกษม บุญศรี
มีมติสมาชิกรับรอง

นายชวลิต อภัยวงศ์ : ข้าพเจ้าขอเสนอ พันเอกกัน จันทน์ภูมิเขต
มีมติสมาชิกรับรอง

พลโทพระยาเทพหัสดิน : ข้าพเจ้าขอเสนอหลวงประภคณนิตินสาร
มีมติสมาชิกรับรอง

พระยาสารภิกพงษ์ธรรมพิลาศ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยา
อรรถการวิวัฒน์
มีมติสมาชิกรับรอง

นายอินทร สิงหนตร : ข้าพเจ้าขอเสนอ พลโทพระยาเทพหัสดิน
มีมติสมาชิกรับรอง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : จะมีผู้ใดเสนออีกใหม่ ถ้าไม่มี
ผู้ใดเสนออีกต่อไป ข้าพเจ้าก็ถือว่าประมุขมนตรีให้ตั้งผู้ช่วยคือไป

เลขานุการรัฐสภา : (อ่าน) ๑. นายเกษม บุญศรี ๒. นาย
พันเอกกัน จันทน์ภูมิเขต ๓. หลวงประภคณนิตินสาร ๔. พระยาอรรถการวิ
วัฒน์ ๕. พลโทพระยาเทพหัสดิน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเวลาพัก ๑๕ นาที เพื่อไป
ร่างคำปฏิญาณ แล้วมาประชุมใหม่.

พักประชุมเวลา ๑๕.๐๐ น.

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

ประธาน : เก็บประชุมต่อไป เนื่องจากกรรมการร่างข้อบังคับ
นี้เวลาเกินไปหน่อยหวังใจว่าท่านสมาชิกคงเห็นใจ และอนุญาติให้ช่วยเวลา
เพราะเสียเวลากลับคืนหน่อย แต่เกินเวลาไปหน่อย ไม่มีอะไรขัดข้องที่
เกินเวลาไปเพราะเวลานักคอยเขาไปพิมพ์คำปฏิญาณก็ต้องคอยอีกสักครึ่งหนึ่ง

LIRT

ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมาธิการร่างคำปฏิญาณขอใช้ธง

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : เรียงนคณะกรรมาธิการชุดนี้
ร่างขึ้นด้วยเจตจำนงที่จะให้ธงกางอยู่โดยเอกาไม่เกย ข้าง กับ ยุคคติ
หมู่ใด คณะใด ด้วยความสุจริตใจเราถือประเพณีเดิมเข้ามาชกหนัก มี
การขอให้ตั้งศักดิ์ทองหลายชนิดในหลังซึ่งความพิวาศที่ขบคดขง ไม่ช่อตรง
ต่อกรปฏิบัตินาทน ที่เราขงตั้งศักดิ์ทองหลายทิวาหลังจากนั้นอย่าง
ผู้ตั้งคนหนักหมายความว่าคนทุกศาสนาจะพึงปฏิบัติได้โดยไม่มีกรว่งเกย

ประธาน : มีผู้ใดเห็นอย่างไรใหม่

นายสุวิชัย พันธุ์เศรษฐี : ข้าพเจ้าได้ว่าจะขอเรียนถามท่านประ
ธานสักหน่อยว่า คำว่า “ปฏิญาณ” กับคำว่า “สาบานตัว” นั้นมีข้อ
ผิดแตกต่างกันอย่างไรหรือถ้าหากจะใช้คำปฏิญาณตนแล้วก็มีคำว่า สาบานตัว
เพราะว่าคำสาบานตัวอย่าง เราสาบานท่านกลาง ศาสดาที่ เคยปรากฏ อยู่ เป็น
อย่างนี้ ตามที่เราปฏิบัตินาคามรัฐธรรมนูญนี้ เราใช้คำว่าปฏิญาณ
โดยถือเกียรติของผู้เข้ามาสู่สภาเป็นหลักประกัน ประกันคำปฏิญาณนั้นโดย
จะไม่ตบหลังหรือเพิกเฉยละเลยคำปฏิญาณนั้นจึงจะใช้ได้ ถ้าหากจะใช้
เป็นสาบานตัวก็ให้สภานัดกันว่าเราจะสาบานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของทุก ๆ คนซึ่ง
จะถือศาสนาใด ๆ ก็ตาม เมื่อก่อนบอกแล้วว่าไม่ร่างคำปฏิญาณแต่คำปฏิญาณ
นี้เข้าว่าคำสาบาน ข้าพเจ้าจึงขอยขอให้ท่านประธานสงวาทให้กรรมากร ได้ขง

หลวงประคอบนิติสาร : คำว่าปฏิญาณและคำว่าสาบานนั้นคำ
กึ่งกันจริง น้ที่ข้าพเจ้าใช้ว่า ปฏิญาณ นั้นเพราะส่าน้อยกว่าในบางศาสนา
สาบานไม่ได้เพราะศาสนาเขาคำนี้ จึงใช้คำกลางว่าปฏิญาณ แต่ว่าถ้าพระชน
มีใหม่ใครจะใจ ใช้คำว่าสาบานก็ไมชดขง ทิวา ในศาลใช้คำว่าไม่
จริง ในศาลให้ใช้คำว่าสาบานหรือปฏิญาณดังกล่าวแล้วแต่ศาสนาของตนนั้น ๆ
เพราะบางศาสนาที่สาบานไม่ได้ เป็นกรว่งเกยมาแต่เดิมชชขงเขานั่น

พระยาสุริยธรรมราช : เมื่อคณะกรรมาธิการสมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้ตกลงแล้วว่า เราตกลงกันไม่ว่าจะบัญญัติ คำที่ว่าตามแบบฟอร์มนี้เป็นฟอร์มแห่งการสำนวน คือ ข้อตั้งที่ศักดิ์สิทธิ์ คำบัญญัติไม่ใช่อะไรถึงตั้งที่ศักดิ์สิทธิ์และไม่ใช่อะไรถึงทำให้ล้มหายตายไปอย่างไร ๆ อย่างหนักเป็นคำสำนวน เราทราบไม่ได้ว่า ใครกลั้วจะตกนรกหมกไหม้.....

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านจะขอแก้ไขอย่างไรตามที่เขาร่างมาช่วยแก้ไข จะแก้อย่างไรก็ขอแก้ไขแล้วจะได้ดีขึ้น

ขุนประเสริฐสุภมาตราช : ตามที่ท่านประธานฯ ได้กล่าวมานั้น รวงใจความอย่างที่ท่านสมาชิกหลายท่านได้พูดทักทายความว่า ขอยกจะขอให้อธิบายว่า ความหมายของคำว่า “ปฏิญาณ” เป็นอย่างไร และคำว่า “สำนวน” นั้นเป็นอย่างไร เพื่อจะได้มีแนวทางการทักท้วง ข้าพเจ้าจึงขอยกจะขออธิบายว่าคำว่า “สำนวน” นั้นก็คือปฏิญาณนั่นเอง ข้อความที่แจ้งถึงศักดิ์สิทธิ์ซึ่งไม่สมควรแก่คำสัตยาบันได้สำหรับบางท่านให้มาใช้ได้ก็ด้วยเพราะฉะนั้นคำว่าปฏิญาณและคำว่าสำนวนนี้ไม่ต่างกันเท่าไร เป็นต้นว่าคำปฏิญาณเป็นแต่เพิ่มอะไร ๆ เข้าไปใช้สำนวน แต่ใช้สำนวนบางคำสัตยาบันที่ท่านสมาชิกว่าห้ามสำนวนจะเกิดเป็นปัญหา

นายเกษม บุญศรี : ใจความของคำว่า “ปฏิญาณ” หรือคำว่า “สำนวน” นั้นเหมือนกัน คือว่าคำว่า “ปฏิญาณ” นั้นไม่คงคัมภีร์ ถ้าสำนวนแปลว่าคัมภีร์ คำพูดสองคำนี้ต่างกัน มีความหมายในคำต่างกัน ตามคำปฏิญาณไม่ต้องมีหน้า หากว่าสำนวนคือมีหน้า มีหน้ากันอยู่อย่างนั้น แปลว่าคัมภีร์กับไม่มีคัมภีร์ ทั้งคำ “ปฏิญาณ” แปลว่าตนจะยอมรับนับถือตนเองว่าจะปฏิบัติโดยซื่อสัตย์สุจริต ไม่ต้องมีหน้าภายนอก เช่น หน้าเป็นพยานอีก ความหมายของคำมีอยู่เท่านี้

พระยาสุริยพงษ์ธรรมพิลาศ : ในกฎหมายนี้ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร คือมีทั้งคำปฏิญาณและสำนวน ถ้าพยานคนใดโดยทั่ว ๆ ไป

ถ้าบุคคลใดจะมาให้การฟ้องร้องต่อศาลแล้ว เว้นได้แต่ตัวเป็นบุคคลถ้าเป็นข้าราชการชั้นผู้หลักผู้ใหญ่ กฎหมายจะให้ปฏิญาณตนแทนตัวส่วนก็ได้ เพราะฉะนั้นคำว่าปฏิญาณกับคำว่าสาบาน ในกฎหมายมีความหมายเหมือนกันเป็นผู้เกี่ยวข้องกัน ใช้คำว่าปฏิญาณแทนแล้วแต่ไม่ใช้คำว่าสาบานหรือปฏิญาณต้องค้ำหน้า ไม่ต้องค้ำหลังอย่าง

ร.ท. สัมพันธ์ ขันธะชวนะ : ตามความมุ่งหมายของกาวให้ร่างคำปฏิญาณนั้น เพื่อแสดงความจริงใจของบรรดาสมาชิกที่มาตั้งอยู่ที่นั่น ที่นั่นในความรู้สึกของผมเห็นว่า เมื่อเราเต็มใจมากระทำการด้วยความบริสุทธิ์ใจแล้ว สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่คำสาบานอะไร จะมาถือว่าจะต้องแทนกันให้มากเรื่องไปเปล่า ๆ ด้วยเหตุนี้ผมขอขอให้ท่านประธานถามที่ประชุมเห็นว่า จะหนักหรือจะเบาตามนี้ เพื่อให้ได้เสร็จดังใจไป

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช : ถ้าก่อนเราลงมติเช่นนั้น ข้าพเจ้านึกว่าเราควรจะทำความเข้าใจในเรื่องความหมายของคำว่าปฏิญาณกับคำว่าสาบานเสียก่อน คำว่า "ปฏิญาณ" ตรงกับความหมายของคำอังกฤษว่า "Affirmation" ส่วนคำสาบานนั้นตรงกับคำว่า "Oath" ส่วนคำปฏิญาณที่ทางสมาชิกว่า ศักดิ์สิทธิ์ตัวเอง เชื้อตัวเอง แต่ส่วนสาบานศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายขอให้ยกนรกหมอกใหม่ นั่นเป็นคำสาบาน

ท่านจะขอร้องพิจารณากันในทันที ข้าพเจ้าเห็นต้องยกที่สมาชิกผู้เกี่ยวข้องที่เราจะต้องเราหรือไม่ใช่ขอตัวเองหนักที่จะต้องไปหาตั้งศักดิ์สิทธิ์มาด้วย ถ้าเมื่อเราพูดว่าปฏิญาณก็ยกแทนด้วย ก็ขอบอกว่า ข้าพเจ้าแล้วขอปฏิญาณว่า จะปฏิบัติตามหน้าที่ในการร่างรัฐธรรมนูญด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นสำคัญ จะไม่อยู่ในข่ายตีความหมายหรือตีคดีประโยชน์ของบุคคลใด หมู่ใด คณะ

LIART

โต โดยจะเพาะ หากข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตามคำปฏิญาณนั้นก็ขอให้ข้าพเจ้าต้อง
มีความพินาศด้วยประการทั้งปวง

นี่เป็นรูปคำปฏิญาณ แต่ถ้าวรปคำสาบานกันอย่างนี้ คือ ขอให้ตั้ง
ศักดิ์สิทธิ์ว่าถ้าไม่ทำตามขอให้ตกนรกหมกไหม้อะไรต่าง ๆ นั่นก็เป็นทำนองของ
พิจารณาความอาญา นี่ข้าพเจ้าเข้าใจอย่างนั้น

นายสุวิชัย พันธะเสริมฐู : ข้าพเจ้าก็ขอสนับสนุนท่านสมาชิก
ขอขยายมาอีกครั้ง ก็ขอหมายความว่า ข้าพเจ้าก็ต้องการให้สถานที่ของการ
จะได้มีการสาบาน ก็ขอให้เป็นที่ตกลงกันว่า มั่นใจไม่เชื่อถือสมาชิกจนกว่า
จะได้สาบาน และเพื่อความพินาศจะเกิดขึ้นนั้น ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำที่
ตกลง ถ้าตกลงกันอย่างนี้ สมาชิกอย่างนี้ ก็เช่นกัน แต่ตัวสภานี้ยก
เกียรติว่า การที่คิดสมัครเข้ามาในสภาวาระรัฐธรรมนิยม เข้ามาด้วยความ
ความสมัครใจด้วยเกียรติและทุกคนยกเกียรติของตัวเอง ถ้าเขาอย่างนั้นข้าพเจ้า
ขอให้คำปฏิญาณว่า ให้มีคำปฏิญาณอย่างที่สามารถใส่ผู้แทนและสมาชิก
คุณสมบัติที่หากันโดยถ้าไม่ปฏิบัติตามแล้ว ผลย่อมส่งแก่ผู้แทนอย่างไร
ไม่ปัญหา

ท่าน ข้าพเจ้าจึงขอให้ตกลงว่า เราจะสาบานด้วยกันด้วยกบเราความ
ศักดิ์สิทธิ์มาบังคับจิตใจด้วยความไม่บริสุทธ์ หรือจะปฏิญาณด้วยความ
ไม่เกียรติในฐานะเป็นผู้กล่าวแทนประชาชน

ประชาชนสภาวาระรัฐธรรมนิยม : ตามร่างอย่างหนึ่งตามหม่อม
ราชวงศ์เสนีย์ ได้ขอตั้งชกแต่ด้วยกันใจมตามคุณสุวิชัยว่า ข้าพเจ้าเห็นว่า
ถ้ามีคณบระเบียบคำปฏิบัติ ปฏิบัติกันมาคงแต่เปลี่ยนการปกครองแต่ มีการ
ประชุมก็ปฏิญาณเป็นคณา ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าระกษาใช้และปฏิบัติ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ ไม่มีความว่าข้าพเจ้า
ไม่ปฏิบัติให้เป็นอย่างนั้นคณาว่า ไม่เคยมีมาเลย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่า
ผลคงจะมาเองถ้าเราทำคณาดี ความดีคงส่งของ ถ้าเราทำไม่ดีก็รวมกัน

ในทันที ใช้เวลาทำคำขอร้องหรือให้เร้าทำคือหน้าประชาชนและประเทศชาติ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอใช้ศักดิ์ศรีขอยืนยัน และในฐานะข้าพเจ้าเป็นกรรมการบริหารข้าพเจ้าไม่เบี่ยงเบี่ยงอะไรใจจะยอมแก่

นายสุวิชัย พันธุ์เกษมสุธี : ข้าพเจ้าใคร่จะขอตั้งข้อท้วง ทานกรรมการที่พูดเมื่อครั้น จังอยู่เรื่องคำกล่าวบนจะเอาอย่างไรในทางคำกล่าวนั้นข้าพเจ้าก็ยอมในเมื่อได้พูดบนเข้ามาแล้ว แต่ขอให้ระมัดระวังว่าสถานที่ เป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้มีอำนาจเด็ดขาดที่ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นให้กับประชาชนได้ เพียงแต่มีเขตอำนาจได้จนเห็นสมควรจะไปในรูปใดก็ตามของใครแล้วงานนี้จะต้องนำไปเสนอไปยังวุฒิสภาและสภาผู้แทน ๒ สภาเท่านั้นเองที่จะตัดสินใจในข้อหาของสภา เพราะฉะนั้นจึงไม่จำเป็นที่จะต้องเอาอะไรมาผูกมัดเกียรติของสภาไว้ ข้าพเจ้าคนหนึ่งก็เป็นผู้ร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญตลอดมาในสมัยที่ล่วงมาแล้ว เราได้พยายามทุกวิถีทางแต่เสียงของเรามีจำนวนน้อยเมื่อไปถึงสภาสูงก็ต้องแพ้ไปก็ไม่รู้จะหาประการใด ข้าพเจ้าจึงขอให้ท่านเคารพในเกียรติของเรายกย่องให้เขาเห็นว่าเรามีสถาบันแล้วถ้าจะเป็นผู้มีร่างรัฐธรรมนูญที่ดีให้เขา และเมื่อจะร่างให้เป็นรัฐธรรมนูญที่ดีออกขอขยาก็มีข้อดีอย่างไร และในการทูลเกล้าขอให้คิดค้นข้อบกพร่อง ถ้าท่านประธานและที่ประชุมจะเห็นอย่างไรนั้นข้าพเจ้าขอให้ลงมติว่าจะเอาตามกรรมการหรือตามที่สมาชิกจะเห็นชอบแก่ใจ

ชนประเสริฐศุกุมมาตรา : ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรแก้ด้วย เพราะ ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นใครถือศาสนาใดก็เอาตามสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามศาสนานั้น ถ้าใครถือศาสนาใดก็ศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาใดก็หมายถึงสิ่งนั้น จะมาพยายามให้เกินไปจากภวสารของทางพระพุทธเจ้าทำไม เพราะฉะนั้น ๒-๓ บรรทัดนั้นก็ใช้ได้แต่ขอแม่เมื่อใครจะนับถือของ ตัวเองก็เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหมือนกัน

พล.ร.ต. เอก สุมิตร ร.น. : ข้าพเจ้าก็ไม่ใช่นักกฎหมาย ที่นั่งฟังมานานแล้วกรังปลัดใจเหมือนกันเพราะในชั้นต้นพวกเราได้สมัครเข้ามา

เป็นส่วนที่กึ่งสภาวราง รัฐธรรมนูญก็ เข้มงวด เขามาทำ หน้าที่ สัมพันธ์กับกัน
สำคัญ เมื่อเข้ามาเป็นจริง ๆ แล้วพอเริ่มประชุมกัน พวกเราชักไม่ไว้วางใจ
เพื่อนบางคนที่ขอให้มีการสำนวนหรือปฏิญานกัน แต่เราก็ยังไม่แน่ใจในใจ
ของเราเอง เพราะฉะนั้นเราจึงตั้งให้กรรมาธิการไปร่างคำสำนวน เมื่อร่างมา
เสร็จแล้วเราก็ปฏิเสธไปเสีย ในตัว เพราะฉะนั้นเมื่อเราได้ตั้งใจไว้ว่าจะ
ปฏิบัติงาน โดยความเที่ยงธรรมไม่ย่อในความคิด บานคัมมบ หมายของใคร
ก็ให้เขาแข่งเขาไป ข้าพเจ้าก็แข่งตัวของข้าพเจ้าเอง ผมก็เห็นเป็นของที่
เหมาะแล้ว พอจะลงมือแข่งก็ถ้อยเกี่ยวกับคุณมา เมื่อก่อนเกี่ยวกับคุณว่า
ปฏิญานกันแต่กัน ทันทีที่เราเห็นใจคิดเราเองที่จะปฏิญานก็ถ้อยเกี่ยวกับคุณ
ผมเองเห็นว่าไม่มีสาระอะไร เวียงม้อยอยู่ข้างแฉ่งกันเองผมเห็นอีกแล้ว.

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช : ข้าพเจ้าเองจะสำนวน ๑ ข้อ ๑ ว่า ไม่
กลัว แต่กลัวอย่างเดียวกัน สภาเป็นสภาวรางรัฐธรรมนูญถ้าปัดขยชกไป
ผิดแบบถ้อยเขาจะหิวเพราะ ข้าพเจ้าก็ถ้อยเท่านั้น เมื่อจะเขยอย่างไรก็น่าเอากัน.

นายโชติ คุ่มพันธ์ : ความจริงแบบอย่างนั้นข้าพเจ้าไม่ถ้อยว่าจะ
ให้สำนวนหรือไม่สำนวน แต่ข้าพเจ้าก็ระคายใจในหนึ่งข้อให้สำนวนนั้น ข้าพเจ้า
รู้สึกไม่สบายใจตัวเอง คือไปเคารพตั้งศักดิ์สิทธิ์ คือถ้าข้าพเจ้าทำไม่รอดข้อ
ใจก็ถ้อยตั้งศักดิ์สิทธิ์ของไทย และข้าพเจ้าหวังว่าคือข้าพเจ้าก็ขอข้าพเจ้า ถ้อย
ข้าพเจ้าไม่ยากให้ตั้งศักดิ์สิทธิ์ใด ๆ มาลง ไทยเลย เพราะฉะนั้นขอให้สมาชิก
ปฏิญานและข้าพเจ้าขอเสนอให้เป็นเพียงปฏิญานว่า ถ้าข้าพเจ้าทำผิดตั้ง
โทษตัวข้าพเจ้าเอง.

พ.อ. กำิน จ้างภูมิเวท : ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นกรรมาธิการคน
หนึ่ง ก็ขอว่าเราเสนอให้มีการปฏิญานหรือตั้งสำนวนกันแล้วก็ควร ให้มีตั้งศักดิ์สิทธิ์
อะไรดีก็อย่างหนึ่งผูกพัน เพราะถ้าเราทำรัฐธรรมนูญเพื่อป้องกันประเทศ
แต่มีครั้งเดียวเท่านั้น และเพื่อจะทำให้ รัฐธรรมนูญขาดจะขาดใจจึงเป็น
ของที่ไม่น่ารังเกียจ แต่การเข้ามาความจริงไม่ว่าใครมันอย่างไร ความ

LIRT

จึงเรียกเขาว่าทนายเขาเอง เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีภาคต่อ หน้ามท. เช่น ว่าทำ
รัฐธรรมนูญโดยความเคารพและซื่อสัตย์ โดยที่เขาอ้างศักดิ์สิทธิ์ เป็นประ
กัน ผมเห็นว่าไม่เป็นของพันธุวิทยา.

นายอินท สิงหนรินทร์ : ข้าพเจ้าคิดว่าในเหตุผลที่จะเข้ามาหรือ
ไม่เข้ามาเราก็ได้ฟังกันมาเกือบครบ ๕๐ คนแล้ว เพราะฉะนั้นผมขอเสนอให้
ลงมติเสียที ผมเสียเวลาเวลาของสภาเต็มที่.

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : พิจารณากันมานานแล้ว ข้าพเจ้า
อยากจะทำถึงขั้นทำหนังสือว่า พวกเราจะได้ตั้งโดยเกียรติของเราแล้ว
กันจะพอ คณะที่เขียนมาบอกจะให้เป็นคำพูดความเห็นของข้าพเจ้าก็ได้
พูดเมื่อเช้าแล้วว่า สภาร่างรัฐธรรมนูญไม่ใช่รัฐสภา เพราะฉะนั้นแต่ก่อน
ที่ข้าพเจ้าจะได้รับมอบหมายให้เป็นประธาน ฯ ของ สภา นักไทยเคย กันว่า
ประธาน ฯ พูดได้หรือไม่ แต่ดูเหมือนจะได้ฟังเสียงข้างมากว่าพูดได้จึงได้
ยอมเข้ามาในที่นี้ แต่ทว่าจึงได้กล่าวแต่อย่างสภาร่างรัฐธรรมนูญอยู่ใน
ตำแหน่งกรรมาธิการ เมื่ออยู่ในตำแหน่งกรรมาธิการแล้ว ผู้ที่เป็นประธานของ
กรรมาธิการก็ย่อมจะออกความเห็นได้ ข้าพเจ้าหวังว่าท่านคงจะไม่รังเกียจ
ที่ข้าพเจ้าจะออกความเห็นด้วยดีไป นะคะผู้ตกข้างไร เพราะไม่ใช่รัฐสภา
ถ้ารัฐสภาแล้วข้าพเจ้าคงทำอีกอย่างหนึ่ง หวังว่าท่านคงพอใจ

หลวงประภอนนิตสาร : ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับประธาน ในกรณีที่
ประธานออกความเห็นได้ ข้าพเจ้ามีงักด้านอื่น ในการลงมติขอให้เป็น
ว่าประธานก็ออกเสียงได้ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันก็ออกเสียงหนึ่งด้วย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันตกลงกันข้างนั้น ท่าน
ข้าพเจ้าได้ฟังต้องขานอนุญาตให้ข้าพเจ้าพูด ขยาก็จริงอันท่านว่าถ้าเรา
ทำอะไรลงไปทางหนึ่งก็เป็นธรรมดาที่เรา ต้องไปทางหนึ่ง ก็ต้องกลับ ทางไหน
เพราะฉะนั้นผู้สายกลางไม่ได้ ข้าพเจ้าไม่ใคร่รังเกียจเลยเป็นความสัตย์จริง

จะให้ข้าพเจ้าเข้ามาอย่างไรก็ได้ หรือจะไปตีมันนำพระพิพัฒน์สัตยาจะไว้ก็ได้ เพราะได้เคยดื่มมาหลายสิบปีแล้ว ก็ขอถามว่าต้องอย่างไร เราชงหากหรือไม่ว่า จะรับอยู่ตาม ในศาลก็ยังมีส่วนงานกันที่ขาด แต่ดูตามที่เรารู้ ๆ กัน เมื่อแรก เบิกตัวจากส่วนงานกัน จนพระยานตำแหน่งชกเกษมจะเป็นเดิมที่เดียว ก็ขออย่า ให้ข้าพเจ้าต้องเล่าจะเยียดเข้าไปเลย เปิดฉากในเวลาครึ่งชั่วโมง เรื่อง อะไร ๆ มาจากทั้งหมด ว่ากันไปว่ากันมาแล้วทั้ง ๆ ที่ช่วยหูขอาคืนนั้น มัน ก็ไม่ใช่ว่าทุกคนที่เข้ามาแล้ว มางที่เราก็คงพิจารณาพระยานเทศน์ก็มี แต่ ว่าก็เป็นสิ่งที่ยังใจคนหนึ่ง และสำหรับบุคคลทั่วไปที่ชนศาลก็จำเป็นจะต้องมี คำสาบาน และคำสาบานนี้เคยมากคิดเหตุผลของทุกที เขาตั้งตั้งทำเป็น อย่างที่ทำงานทั้งหลายตั้งแต่มา ทนเกิดมีขึ้นหนึ่งขึ้นมา ขอเพิ่มเติม ไม่ใช่ โทษ ปฏิญาณที่อ้างขึ้น ๆ ว่าข้าพเจ้าจะให้ถ้อยคำโดยซื่อสัตย์สุจริต โดย ความซื่อสัตย์จริง นี้ก็คือปฏิญาณ และผลของการนั้น ถ้าว่าทางศาล ขอโทษ ออกไปนอกเรื่องสักนิด เราจะปฏิญาณโดยเราคงซิงกักี้ จะกล่าวว่าจะซื่อ สัตย์สุจริต ๑-๒-๓-๔-๕-๖-๗-๘-๙-๑๐-๑๑-๑๒-๑๓-๑๔-๑๕-๑๖-๑๗-๑๘-๑๙-๒๐-๒๑-๒๒-๒๓-๒๔-๒๕-๒๖-๒๗-๒๘-๒๙-๓๐-๓๑-๓๒-๓๓-๓๔-๓๕-๓๖-๓๗-๓๘-๓๙-๔๐-๔๑-๔๒-๔๓-๔๔-๔๕-๔๖-๔๗-๔๘-๔๙-๕๐-๕๑-๕๒-๕๓-๕๔-๕๕-๕๖-๕๗-๕๘-๕๙-๖๐-๖๑-๖๒-๖๓-๖๔-๖๕-๖๖-๖๗-๖๘-๖๙-๗๐-๗๑-๗๒-๗๓-๗๔-๗๕-๗๖-๗๗-๗๘-๗๙-๘๐-๘๑-๘๒-๘๓-๘๔-๘๕-๘๖-๘๗-๘๘-๘๙-๙๐-๙๑-๙๒-๙๓-๙๔-๙๕-๙๖-๙๗-๙๘-๙๙-๑๐๐-๑๐๑-๑๐๒-๑๐๓-๑๐๔-๑๐๕-๑๐๖-๑๐๗-๑๐๘-๑๐๙-๑๑๐-๑๑๑-๑๑๒-๑๑๓-๑๑๔-๑๑๕-๑๑๖-๑๑๗-๑๑๘-๑๑๙-๑๒๐-๑๒๑-๑๒๒-๑๒๓-๑๒๔-๑๒๕-๑๒๖-๑๒๗-๑๒๘-๑๒๙-๑๓๐-๑๓๑-๑๓๒-๑๓๓-๑๓๔-๑๓๕-๑๓๖-๑๓๗-๑๓๘-๑๓๙-๑๔๐-๑๔๑-๑๔๒-๑๔๓-๑๔๔-๑๔๕-๑๔๖-๑๔๗-๑๔๘-๑๔๙-๑๕๐-๑๕๑-๑๕๒-๑๕๓-๑๕๔-๑๕๕-๑๕๖-๑๕๗-๑๕๘-๑๕๙-๑๖๐-๑๖๑-๑๖๒-๑๖๓-๑๖๔-๑๖๕-๑๖๖-๑๖๗-๑๖๘-๑๖๙-๑๗๐-๑๗๑-๑๗๒-๑๗๓-๑๗๔-๑๗๕-๑๗๖-๑๗๗-๑๗๘-๑๗๙-๑๘๐-๑๘๑-๑๘๒-๑๘๓-๑๘๔-๑๘๕-๑๘๖-๑๘๗-๑๘๘-๑๘๙-๑๙๐-๑๙๑-๑๙๒-๑๙๓-๑๙๔-๑๙๕-๑๙๖-๑๙๗-๑๙๘-๑๙๙-๒๐๐-๒๐๑-๒๐๒-๒๐๓-๒๐๔-๒๐๕-๒๐๖-๒๐๗-๒๐๘-๒๐๙-๒๑๐-๒๑๑-๒๑๒-๒๑๓-๒๑๔-๒๑๕-๒๑๖-๒๑๗-๒๑๘-๒๑๙-๒๒๐-๒๒๑-๒๒๒-๒๒๓-๒๒๔-๒๒๕-๒๒๖-๒๒๗-๒๒๘-๒๒๙-๒๓๐-๒๓๑-๒๓๒-๒๓๓-๒๓๔-๒๓๕-๒๓๖-๒๓๗-๒๓๘-๒๓๙-๒๔๐-๒๔๑-๒๔๒-๒๔๓-๒๔๔-๒๔๕-๒๔๖-๒๔๗-๒๔๘-๒๔๙-๒๕๐-๒๕๑-๒๕๒-๒๕๓-๒๕๔-๒๕๕-๒๕๖-๒๕๗-๒๕๘-๒๕๙-๒๖๐-๒๖๑-๒๖๒-๒๖๓-๒๖๔-๒๖๕-๒๖๖-๒๖๗-๒๖๘-๒๖๙-๒๗๐-๒๗๑-๒๗๒-๒๗๓-๒๗๔-๒๗๕-๒๗๖-๒๗๗-๒๗๘-๒๗๙-๒๘๐-๒๘๑-๒๘๒-๒๘๓-๒๘๔-๒๘๕-๒๘๖-๒๘๗-๒๘๘-๒๘๙-๒๙๐-๒๙๑-๒๙๒-๒๙๓-๒๙๔-๒๙๕-๒๙๖-๒๙๗-๒๙๘-๒๙๙-๓๐๐-๓๐๑-๓๐๒-๓๐๓-๓๐๔-๓๐๕-๓๐๖-๓๐๗-๓๐๘-๓๐๙-๓๑๐-๓๑๑-๓๑๒-๓๑๓-๓๑๔-๓๑๕-๓๑๖-๓๑๗-๓๑๘-๓๑๙-๓๒๐-๓๒๑-๓๒๒-๓๒๓-๓๒๔-๓๒๕-๓๒๖-๓๒๗-๓๒๘-๓๒๙-๓๓๐-๓๓๑-๓๓๒-๓๓๓-๓๓๔-๓๓๕-๓๓๖-๓๓๗-๓๓๘-๓๓๙-๓๔๐-๓๔๑-๓๔๒-๓๔๓-๓๔๔-๓๔๕-๓๔๖-๓๔๗-๓๔๘-๓๔๙-๓๕๐-๓๕๑-๓๕๒-๓๕๓-๓๕๔-๓๕๕-๓๕๖-๓๕๗-๓๕๘-๓๕๙-๓๖๐-๓๖๑-๓๖๒-๓๖๓-๓๖๔-๓๖๕-๓๖๖-๓๖๗-๓๖๘-๓๖๙-๓๗๐-๓๗๑-๓๗๒-๓๗๓-๓๗๔-๓๗๕-๓๗๖-๓๗๗-๓๗๘-๓๗๙-๓๘๐-๓๘๑-๓๘๒-๓๘๓-๓๘๔-๓๘๕-๓๘๖-๓๘๗-๓๘๘-๓๘๙-๓๙๐-๓๙๑-๓๙๒-๓๙๓-๓๙๔-๓๙๕-๓๙๖-๓๙๗-๓๙๘-๓๙๙-๔๐๐-๔๐๑-๔๐๒-๔๐๓-๔๐๔-๔๐๕-๔๐๖-๔๐๗-๔๐๘-๔๐๙-๔๑๐-๔๑๑-๔๑๒-๔๑๓-๔๑๔-๔๑๕-๔๑๖-๔๑๗-๔๑๘-๔๑๙-๔๒๐-๔๒๑-๔๒๒-๔๒๓-๔๒๔-๔๒๕-๔๒๖-๔๒๗-๔๒๘-๔๒๙-๔๓๐-๔๓๑-๔๓๒-๔๓๓-๔๓๔-๔๓๕-๔๓๖-๔๓๗-๔๓๘-๔๓๙-๔๔๐-๔๔๑-๔๔๒-๔๔๓-๔๔๔-๔๔๕-๔๔๖-๔๔๗-๔๔๘-๔๔๙-๔๕๐-๔๕๑-๔๕๒-๔๕๓-๔๕๔-๔๕๕-๔๕๖-๔๕๗-๔๕๘-๔๕๙-๔๖๐-๔๖๑-๔๖๒-๔๖๓-๔๖๔-๔๖๕-๔๖๖-๔๖๗-๔๖๘-๔๖๙-๔๗๐-๔๗๑-๔๗๒-๔๗๓-๔๗๔-๔๗๕-๔๗๖-๔๗๗-๔๗๘-๔๗๙-๔๘๐-๔๘๑-๔๘๒-๔๘๓-๔๘๔-๔๘๕-๔๘๖-๔๘๗-๔๘๘-๔๘๙-๔๙๐-๔๙๑-๔๙๒-๔๙๓-๔๙๔-๔๙๕-๔๙๖-๔๙๗-๔๙๘-๔๙๙-๕๐๐-๕๐๑-๕๐๒-๕๐๓-๕๐๔-๕๐๕-๕๐๖-๕๐๗-๕๐๘-๕๐๙-๕๑๐-๕๑๑-๕๑๒-๕๑๓-๕๑๔-๕๑๕-๕๑๖-๕๑๗-๕๑๘-๕๑๙-๕๒๐-๕๒๑-๕๒๒-๕๒๓-๕๒๔-๕๒๕-๕๒๖-๕๒๗-๕๒๘-๕๒๙-๕๓๐-๕๓๑-๕๓๒-๕๓๓-๕๓๔-๕๓๕-๕๓๖-๕๓๗-๕๓๘-๕๓๙-๕๔๐-๕๔๑-๕๔๒-๕๔๓-๕๔๔-๕๔๕-๕๔๖-๕๔๗-๕๔๘-๕๔๙-๕๕๐-๕๕๑-๕๕๒-๕๕๓-๕๕๔-๕๕๕-๕๕๖-๕๕๗-๕๕๘-๕๕๙-๕๖๐-๕๖๑-๕๖๒-๕๖๓-๕๖๔-๕๖๕-๕๖๖-๕๖๗-๕๖๘-๕๖๙-๕๗๐-๕๗๑-๕๗๒-๕๗๓-๕๗๔-๕๗๕-๕๗๖-๕๗๗-๕๗๘-๕๗๙-๕๘๐-๕๘๑-๕๘๒-๕๘๓-๕๘๔-๕๘๕-๕๘๖-๕๘๗-๕๘๘-๕๘๙-๕๙๐-๕๙๑-๕๙๒-๕๙๓-๕๙๔-๕๙๕-๕๙๖-๕๙๗-๕๙๘-๕๙๙-๖๐๐-๖๐๑-๖๐๒-๖๐๓-๖๐๔-๖๐๕-๖๐๖-๖๐๗-๖๐๘-๖๐๙-๖๑๐-๖๑๑-๖๑๒-๖๑๓-๖๑๔-๖๑๕-๖๑๖-๖๑๗-๖๑๘-๖๑๙-๖๒๐-๖๒๑-๖๒๒-๖๒๓-๖๒๔-๖๒๕-๖๒๖-๖๒๗-๖๒๘-๖๒๙-๖๓๐-๖๓๑-๖๓๒-๖๓๓-๖๓๔-๖๓๕-๖๓๖-๖๓๗-๖๓๘-๖๓๙-๖๔๐-๖๔๑-๖๔๒-๖๔๓-๖๔๔-๖๔๕-๖๔๖-๖๔๗-๖๔๘-๖๔๙-๖๕๐-๖๕๑-๖๕๒-๖๕๓-๖๕๔-๖๕๕-๖๕๖-๖๕๗-๖๕๘-๖๕๙-๖๖๐-๖๖๑-๖๖๒-๖๖๓-๖๖๔-๖๖๕-๖๖๖-๖๖๗-๖๖๘-๖๖๙-๖๗๐-๖๗๑-๖๗๒-๖๗๓-๖๗๔-๖๗๕-๖๗๖-๖๗๗-๖๗๘-๖๗๙-๖๘๐-๖๘๑-๖๘๒-๖๘๓-๖๘๔-๖๘๕-๖๘๖-๖๘๗-๖๘๘-๖๘๙-๖๙๐-๖๙๑-๖๙๒-๖๙๓-๖๙๔-๖๙๕-๖๙๖-๖๙๗-๖๙๘-๖๙๙-๗๐๐-๗๐๑-๗๐๒-๗๐๓-๗๐๔-๗๐๕-๗๐๖-๗๐๗-๗๐๘-๗๐๙-๗๑๐-๗๑๑-๗๑๒-๗๑๓-๗๑๔-๗๑๕-๗๑๖-๗๑๗-๗๑๘-๗๑๙-๗๒๐-๗๒๑-๗๒๒-๗๒๓-๗๒๔-๗๒๕-๗๒๖-๗๒๗-๗๒๘-๗๒๙-๗๓๐-๗๓๑-๗๓๒-๗๓๓-๗๓๔-๗๓๕-๗๓๖-๗๓๗-๗๓๘-๗๓๙-๗๔๐-๗๔๑-๗๔๒-๗๔๓-๗๔๔-๗๔๕-๗๔๖-๗๔๗-๗๔๘-๗๔๙-๗๕๐-๗๕๑-๗๕๒-๗๕๓-๗๕๔-๗๕๕-๗๕๖-๗๕๗-๗๕๘-๗๕๙-๗๖๐-๗๖๑-๗๖๒-๗๖๓-๗๖๔-๗๖๕-๗๖๖-๗๖๗-๗๖๘-๗๖๙-๗๗๐-๗๗๑-๗๗๒-๗๗๓-๗๗๔-๗๗๕-๗๗๖-๗๗๗-๗๗๘-๗๗๙-๗๘๐-๗๘๑-๗๘๒-๗๘๓-๗๘๔-๗๘๕-๗๘๖-๗๘๗-๗๘๘-๗๘๙-๗๙๐-๗๙๑-๗๙๒-๗๙๓-๗๙๔-๗๙๕-๗๙๖-๗๙๗-๗๙๘-๗๙๙-๘๐๐-๘๐๑-๘๐๒-๘๐๓-๘๐๔-๘๐๕-๘๐๖-๘๐๗-๘๐๘-๘๐๙-๘๑๐-๘๑๑-๘๑๒-๘๑๓-๘๑๔-๘๑๕-๘๑๖-๘๑๗-๘๑๘-๘๑๙-๘๒๐-๘๒๑-๘๒๒-๘๒๓-๘๒๔-๘๒๕-๘๒๖-๘๒๗-๘๒๘-๘๒๙-๘๓๐-๘๓๑-๘๓๒-๘๓๓-๘๓๔-๘๓๕-๘๓๖-๘๓๗-๘๓๘-๘๓๙-๘๔๐-๘๔๑-๘๔๒-๘๔๓-๘๔๔-๘๔๕-๘๔๖-๘๔๗-๘๔๘-๘๔๙-๘๕๐-๘๕๑-๘๕๒-๘๕๓-๘๕๔-๘๕๕-๘๕๖-๘๕๗-๘๕๘-๘๕๙-๘๖๐-๘๖๑-๘๖๒-๘๖๓-๘๖๔-๘๖๕-๘๖๖-๘๖๗-๘๖๘-๘๖๙-๘๗๐-๘๗๑-๘๗๒-๘๗๓-๘๗๔-๘๗๕-๘๗๖-๘๗๗-๘๗๘-๘๗๙-๘๘๐-๘๘๑-๘๘๒-๘๘๓-๘๘๔-๘๘๕-๘๘๖-๘๘๗-๘๘๘-๘๘๙-๘๙๐-๘๙๑-๘๙๒-๘๙๓-๘๙๔-๘๙๕-๘๙๖-๘๙๗-๘๙๘-๘๙๙-๙๐๐-๙๐๑-๙๐๒-๙๐๓-๙๐๔-๙๐๕-๙๐๖-๙๐๗-๙๐๘-๙๐๙-๙๑๐-๙๑๑-๙๑๒-๙๑๓-๙๑๔-๙๑๕-๙๑๖-๙๑๗-๙๑๘-๙๑๙-๙๒๐-๙๒๑-๙๒๒-๙๒๓-๙๒๔-๙๒๕-๙๒๖-๙๒๗-๙๒๘-๙๒๙-๙๓๐-๙๓๑-๙๓๒-๙๓๓-๙๓๔-๙๓๕-๙๓๖-๙๓๗-๙๓๘-๙๓๙-๙๔๐-๙๔๑-๙๔๒-๙๔๓-๙๔๔-๙๔๕-๙๔๖-๙๔๗-๙๔๘-๙๔๙-๙๕๐-๙๕๑-๙๕๒-๙๕๓-๙๕๔-๙๕๕-๙๕๖-๙๕๗-๙๕๘-๙๕๙-๙๖๐-๙๖๑-๙๖๒-๙๖๓-๙๖๔-๙๖๕-๙๖๖-๙๖๗-๙๖๘-๙๖๙-๙๗๐-๙๗๑-๙๗๒-๙๗๓-๙๗๔-๙๗๕-๙๗๖-๙๗๗-๙๗๘-๙๗๙-๙๘๐-๙๘๑-๙๘๒-๙๘๓-๙๘๔-๙๘๕-๙๘๖-๙๘๗-๙๘๘-๙๘๙-๙๙๐-๙๙๑-๙๙๒-๙๙๓-๙๙๔-๙๙๕-๙๙๖-๙๙๗-๙๙๘-๙๙๙-๑๐๐๐

ให้ข้าพเจ้าจงเจริญ เพราะฉะนั้น เขาคงเคียด เขาดีนี้ ๆ ไม่ค่อยดีมีอย่างนี้ ถ้าจะเป็นระเบียบอย่างท่าหม่อมเสนาบดีก็กล่าว จะต้องคิดว่าผู้อื่นเขาจะเห็นอย่างไรบ้าง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่า หาก มีข้อคัดค้านก็เลย เขาเถียงว่ากัน พุศักรับมานาน ขอลงมติ

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช : ก่อนที่จะลงมติ ข้าพเจ้าขอถามว่าการ ปฏิญญาแต่ข้อตั้งศักดิ์สิทธิ์จะเอาหรือไม่

ประธาน : นั้นภายหลัง เอาขึ้นถ่วงเสียก่อน

ขุนประเสริฐสุภมาตราช : อย่างถ่วง ๆ เอาตั้งแต่ขึ้นไป

ประธาน : ไม่ใช่ถ่วง ๆ ของข้าพเจ้า ที่เราเห็นจะมีใคร กัดคำ ไม่มีคนลงมติ ตัดหัว จะลงมติกี่เขา

หลวงประภอนนทีสาร : ข้าพเจ้าเสียใจที่จะตั้งคัดค้าน เนื่อง จากประธานได้มีปริยาย เรียงลำดับในวัด พระแก้ว ว่าต้อง มีคำอำ นวยพรด้วย ข้าพเจ้าขอกล่าวสั้น ๆ ว่า เหตุที่พระมาธิการ ไม่วางคำอำนวยพร ถ้าหากว่า ไม่ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริตแล้วเป็นอย่างไร เพราะเราไม่ต้องการรางวัล ความดีความชอบ จึงไม่ได้ใส่ใจ

ประธาน : นี้เพราะยอมให้ข้าพเจ้าพูด ข้าพเจ้าจึงได้แทน ท่าน จะเอาแบบไหน ท่านเถียงเอาแบบก็ต้องส่งมรดกเต็มขยู่ เราจะไม่เอากันแล้ว เราจะเอาทรงหนึ่ง รวมความว่าผู้ใดเห็นควรที่จะตั้งข้อความนี้ขอ

ส่งมาอีกยกมือ ๑๕ คน

ประธาน : ผู้ใดเห็นอำควรจะต้องความนี้ไว้

ส่งมาอีกยกมือ ๕ คน

ประธาน เป็นอันว่าคัดออก

พี่น้องมีฆางหนวดอกกันทีเดียว

ขอปฏิญาณว่า แหม่หนึ่ง ชักแหม่หนึ่ง

ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่า “แบบหนึ่ง อีกแบบหนึ่ง ข้าพเจ้าขอปฏิญาณ
ตลอดชีวิตที่เคารพนับถืออย่างสูงสุด” ของข้าพเจ้าอีกแบบหนึ่ง ผู้ใด
เห็นว่าควรจะเอาแบบต้นตามท หม่อม เสนีย์ ฯ เสนอไปรดยกมือชน

สมาชิกรายมือ ๒๒ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรด
ยกมือชน

สมาชิกรายมือ ๑๑ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นชั้นที่สอง ๒๒ ต่อ ๑๑ ให้
คัดออกไม่รับของข้าพเจ้าทั้งคะแนน อย่างนั้นก็เป็นอย่างที่ตกลง จะอ่าน
ตอนเสียทีหนึ่งก่อน แบบปฏิญญาตามที่ประชาชนสมัครรับไว้คือ “ข้าพเจ้า
(ออกนามผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ในกรรมา
รัฐธรรมนูญด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและ
ประชาชนเป็นสำคัญ จะไม่อยู่ในฐานะที่มอบหมายหรือคัดเลือกประโยชน์ของ
บุคคลใด หมู่ใด คณะใดโดยนัยเฉพาะ”

ขุนประเสริฐศุกุมাত্রา : ขาดคำว่า “ชาติ” ไป คงจะมี
คำว่าชาติ ในที่นี้ไม่มีคำว่าชาติ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ประเทศชาติ ก็มีอยู่ในตัวแล้ว
ประเทศชาติและประชาชนเห็นจะพ้องคือ

นายเกษม บุญศรี (กรรมาธิการ) : ได้พูดกันแล้วในกรรมา
มีชาติหรือไม่มีชาติ คิดว่ามีประชาชนก็แล้ว ประเทศชาติและประชาชน
ก็รวมกันอยู่แล้ว ไม่ต้องบอกชาติ ความหมายก็เต็มอยู่แล้ว

ขุนประเสริฐศุกุมাত্রา : เพื่อบอกความหมายถึง อย่าง ขรมมา
ประชาชนก็ความหมายถึงเรื่องภายในประเทศ ถ้ามีชาติก็จะเทียบเคียงกับ
ต่างประเทศ เพราะฉะนั้นควรจะเป็นต้องแจ้ง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการไม่ยอม

ขุนตงฤทธิสีกษมากร : ข้าพเจ้าขอแปรญัตติว่า “โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและประชาชน” ขอตัด ประชาชนเดิมคำว่าชาติแทนประเทศชาติเพราะจะได้รวมความหมายโดยสั้น ๆ และเป็นความหมายกว้าง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : นี่เล็กน้อย บัญญัติว่าจะเติมหรือไม่เติมมัน ก็เหมือนกันแต่จะเติมหรือไม่ ผู้ใดเห็นควรจะเติมคำว่าชาติลงไป โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นสมควรให้เติมคำว่าชาติโปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าไม่เติม ยุติกันแล้ว เขาตั้งเป็นอันว่าปฏิญานตนต่อไป รวมทั้งข้าพเจ้าด้วย

สมาชิกในที่ประชุมได้ยื่นขึ้นเพื่อปฏิญานตนว่า

“ข้าพเจ้า (ขอยกนามผู้ปฏิญาน) ขอปฏิญานว่าข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ในการร่างรัฐธรรมนูญด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นสำคัญ จะไม่อยู่ในความขัดแย้งหรือขัดแย้งกับประโยชน์ของบุคคลใด หมู่ใด คณะใดโดยเฉพาะ”

เป็นอันว่าเสร็จไปแล้วอีกแห่ง ต่อไปจะมีการเลือกตั้งของประธาน และจะมีรองประธานหรือไม่

พ.อ. กำนัน จีนาภุมิเวท : คงมีของประธาน

หลวงประภคอบนิตินสาร : เรื่องประธานคงจะมี เรื่องรองตั้งว่า

กันอีกมา

พระยาศรีวิสารวาท : เกิดเดี๋ยวให้มันเสร็จไป

หลวงประภคอบนิตินสาร : เวลานั้นอีกมาก

ประธานสภา : เรื่องกำหนดอันประชุมเท่านั้น ไม่มีอะไรอีก.

LIRT

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องข้อบังคับของเราควร
ร่างระเบียบไว้เสียก่อน วัตถุประสงค์ว่าเพื่อทบทวนข้อ วัตถุประสงค์ให้วาทชนน้อย
พวกหนึ่ง มีน้อยคนมาก เรื่องข้อบังคับจะเรียงกันออกยักยาดว่าจะเอาข้อ
บังคับอะไร

นายสุวิชัย พันธเศรษฐ์ : เวลานี้เราคงไม่ใช้ข้อบังคับของ
วุฒิสภาไปพลางก่อน เพราะฉะนั้นถ้าจะมีข้อบังคับของเราเองก็ต้องตั้ง
กรรมการขึ้นไว้บ้างอีก จะเสียเวลา เพราะฉะนั้นเมื่อเลือกประธานเสร็จ
แล้ว ก็ขอให้ประชุมเลือกกรรมการ

ประธานสภา : คงจะมีหรือไม่มีเรื่องร้องประธาน

พ.อ. กำนัน จันทกุมมิเวท : คงมีร้องประธานคนเดียว

พระยาปรีชานฤเบศร์ : ไม่จำเป็นจะต้องมีร้องประธาน

นายเกษม คำรงบูล : ในกรณีที่เรานำเรื่องประธานสภาตามข้อ
บังคับข้อ ๓ ผมเห็นว่าควรมีร้องประธาน เพราะเราได้ตกลงว่าใช้ข้อบังคับ
การประชุมและการปรึกษาของวุฒิสภา เพราะฉะนั้นจำเป็นจะต้องมี สว.ที่
จะดำเนินการไปตามข้อบังคับ.

ประธานสภา : มีปัญหาข้างหนึ่งมี ข้างหนึ่งไม่มี ใครเห็น
ว่าควรมีร้องประธาน ยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก

ประธานสภา : ผู้ใดเห็นว่าไม่ควรมี ยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภา : เป็นอันว่ามั่งร้องประธานคนหนึ่ง ผู้ใดจะเสนอชื่อ

พ.อ. กำนัน จันทกุมมิเวท : ข้าพเจ้าขอเสนอ พระยาเทพวิฑูร

มีสมาชิกมีร้อง

ขุนคลังทูลศึกษากร : ข้าพเจ้าขอเสนอ พ.อ. พ. พระยาเทพหัสดิน

มีสมาชิกมีร้อง

พระยาเทพวิฑูร : ผมขอถอนตัว ให้เจ้าคุณเทพหัสดิน

LIRT

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช : ข้าพเจ้าขอเรียนมหาเถรกรรม
มัตตมาชิกบริวารอง

หลวงประภคมนตรีสาร : ทั้งรับข้าพเจ้าเห็นว่าท่านมัตตมาชิก
เสนีย์ฯ มากเป็นผู้ที่ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าในหน้าที่การทรงประธานนี้ จำเป็น
ต้องเป็นผู้ที่จบประเด็นและแยกแยะดี ไม่ใช้ข้าพเจ้าถูกมหาเถรกรรม เพราะ
ท่านเคยเป็นประธานสภาผู้แทนมาแล้ว แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าบุคคลที่เหมาะสม คือ
พระยาชวรงค์กรวิญญู เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอพระยาชวรงค์กรวิญญู
มัตตมาชิกบริวารอง

ประธานสภา : มีใครเสนอชื่อใหม่ ถ้าไม่มีใครเสนอชื่อให้ท่าน
เลือกทรงประธานจาก ๓ ท่าน คือ พล.ท. พระยาเทพหัสดิน นายเกษม
บุญศรี และพระยาชวรงค์กรวิญญู

หลวงประภคมนตรีสาร : ก่อนที่ดำเนินการเลือกข้อไป เพราะ
เหตุว่าข้อบังคับบัญญัติมาบังคับไว้ว่า ในการเลือกประธานและรองประธาน
ให้ข้อเสนอง โดยเขียนชื่อและให้สมาชิกที่มีอายุได้ไม่น้อยที่ ๑ คนนับ แต่การ
ทำเช่นนั้นเป็นการเขียนชื่อ และข้าพเจ้าขอเสนอโดยอาศัยข้อบังคับบัญญัติมา
ว่า สำหรับข้อบังคับบัญญัติการทรงคณะนั้นเห็นว่าน่าจะให้อายุเว้นเสียให้
โดยวิธีชั่งน้ำหนัก ให้ยกเว้นข้อบังคับบัญญัติที่ว่า ให้ใช้วิธีเขียนชื่อและมี
สมาชิก ๑ คน นับคะแนนเสียให้ใช้บ้าง ๆ โดยวิธีชั่งน้ำหนัก

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : โทษ ๆ เราจะเขากันด้วยวิธีชั่งน้ำหนัก
ใจแต่ใจควรเสียเวลาเล็กน้อย เพราะเหตุว่าการเลือกประธาน และรอง
ประธานนั้นตั้งแต่ข้าพเจ้าขอยุติถามาไม่เคยมีวิธีชั่งน้ำหนักเลย เพราะฉะนั้นขอ
ทำงานตามหลักการเพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมเข้าเป็นรองประธาน รองประธานนั้น
ก็ตั้งทางวงแหวนประธานสภาฯ เมื่อไม่สามารถจะหาหน้าได้ และขอให้
บรรดามุทเป็นสมาชิกสภาผู้ทรงพระมนูญเขียนชื่อโดยไม่ทราบว่ามีใครเลือกใคร

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : เพื่อให้เห็นการรวดเร็วเข้ามมวอ
ถอนตัว

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ยืนหยัดที่ ๒ คน

นายเกษม บุญศรี : ข้าพเจ้าขอถอน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เสด็จคนเดียว กษัตริย์ พ.ต. พระยา
เทพหัสดินและนายเกษม บุญศรี ขอถอน เสด็จพระยาพรหมภักย์ ๑ เป็นอัน
ว่าไม่มีผู้แข่งขันแล้ว ก็เป็นอันว่าพระยาพรหมภักย์ ๑ เป็นรองประธาน
ที่ประชุมสามัญ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ดို့ไปเด้อเด้อ ๑ ข้าพเจ้าเห็น
ว่ามีความจำเป็นขยับบ้างควรจะมีเด้อ ๑ คอมคุม เพราะว่าป็นกิจการโดย
นะเพาะ ครึงข้อยไม่ได้ริงเกียจที่จะใช้เด้อชาธิการของรัฐสภามาทำหน้าทึ ความ
จริงถึงแม้ว่าจะตั้งเด้อชาธิการข้อยกกับกรมวิชาการ พอดของสถานการณ์จะ
ต้องมาประจำทำงนทุกสิ่งทุกข้อย่าง จะพิมพ์หรือจะไรไม่ตองจนทรวรอันใจ
เลย เขารีนตัวรับใช้ ขอให้มีเด้อชาธิการ ๕๐ คนนเป็นผูรับผิดชอบรอง
มาจากประธานและรองประธานอย่างนั้นว่าจรงคงตาม ถ้าท่านเห็นชอบด้วยก็
ขอให้รับชื่อเด้อชาธิการมา

พระยาสุรธรรมราช : ขอเสนอหลวงประกอบ ๑

มีเด้อชาธิการรอง

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอประทานโทษ ไม่ใช่ถน
แต่เราควรจะกำหนดเสียก่อน ว่าเด้อชาธิการนั้นจะมาจากเด้อชาธิการหรือจากคน
ภายนอกคือใช้เด้อชาธิการรัฐสภา ขอใ้ไปรคพิจารณาขณกถน จริงอยู่
ถ้าเรามของในแง่กรรมาธิการเด้อก็ของเตอเด้อชาธิการจากเด้อชาธิการ นิตถาร่าง
รัฐธรรมนูญไม่เทมอันกรรมาธิการ เพราะขณช้อยองสภาเด้อก็ตองมีเจ้าหน้าทึ
มีเด้อชาธิการ โดยเฉพาะ ข้าพเจ้าเห็นวการที่จะเสนอเด้อชาธิการหรือเด้อเด้อชาธิการ
มาเป็นเด้อชาธิการก็อาจจะเป็นเกียรทึข้าพเจ้าได้รับเกียรติเมอกัน แต่ถ่าเด้อชาธิการ
คนใดคนหนึ่งตองปลักตัวไปทำหน้าทึเด้อชาธิการ ขยอช้อยก็ตองคอมคุมเจ้าหน้าทึถน
อยู่แต่จึ ความกึคความขานในถาร่างรัฐธรรมนูญ การอภิปรายได้เม็ง

LIRT

นั้น ไม่เกินค่าไปไม่มากก็น้อย เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าควรที่จะใช้เดชาภิคาร
 รัฐสภาเป็นเดชานุกร ของสำนักงานจะเหมาะสมกว่า เพราะข้าพเจ้าได้ติดต่อกับ
 ชุดกับเจ้าหน้าที่ โดยนะเพาะแต่ๆ ในข้อนี้มีสมาชิกหลายท่าน ได้เขียนข้าพเจ้า
 นยถงภาแ่งอว่าเราจะไปเอาไม่ได้ เพราะเขาเป็นข้าราชการ ข้าพเจ้ามี
 ความเห็นค่า เราคงจะขอไปเอาให้เดชาภิคารรัฐสภาเป็นเดชาฯ หรือขอให้
 สังกัดต่อไปยังรัฐบาลค่อยให้เขาตั้งเดชาฯ มา จะเป็นภาระสะดวกด้วยประการ
 ทั้งปวง ทั้งนี้ก็ขบขทงมญแ่งในแง่ทงการเขากำรการปรองดองเป็นเดชา
 นั้น ทางสำนักงานก็มีเจ้าหน้าที่กตและทำกะไร ๆ อยู่แล้ว ไม่มีมีการผิด
 ะไร และก็ได้ทำมาตั้งแต่ต้นแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะให้
 เดชาภิคารรัฐสภาเลยเถยที่เหยอ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ที่จริงไม่ต้องตั้ง สำหรับเดชาฯ นั้น
 เราไม่ต้องขอไปทางรัฐบาล ถ้าเรา ๒ คน ที่ยังระชานสภามีผู้ทง และ
 ประธานอภิสภาจะส่งมาอยู่ในฐานะที่เราจะส่งได้ นั้นไม่มีปัญหาแต่ไม่ตอง
 ขยไป เพราะข้าพเจ้าส่งคนส่งให้ทำได้ แต่ทงเรื่องทงเราได้ทำอยู่แล้ว
 และจะให้ได้ในพอก ๕๐ คนนี้ไปเป็นเดชาอีกก็ เพือจะได้รวบรวมเรื่องอะไร ๆ
 ไว้ เพือจะได้ชอชกนออกแรงทงนี้ ข้าพเจ้าก็เห็นว่าไม่เสียหาย และจะ
 มีใครมีความเห็นเป็นทงชงอื่นอย่างไร

นายเกษม ตำรงมุต : ท่านประธานทเคารพ ความจริงค่าแห่ง
 เดชานั้น ตามที่ประธานขออ่าจะมอบให้เดชาฯ ไปค้นคว้าหรือรวบรวมเรื่อง
 ที่เกยอกกับการร่างรัฐธรรมนูญนั้น กระผมเห็นอ่าควรมอบให้กับสมาชิ
 คนใดคนหนึ่งไปค้นคว้าโดยนะเพาะ ส่วนค่าแห่งเดชาฯ นั้น จะใช้มาทงงาน
 โดยไม่มีมติชงทงประธานนั้นไม่เกยบริติ คงจะให้เป็นมติชงทงประชมนึง
 ขอให้ที่ประชมนึงมตอจะให้ใคร

นายสุวิช พันธ์เศรษฐ : ท่านเป็นประธาน ก็ขบขทง
 บัญทงอ่าจะให้เดชาภิคารรัฐสภาเป็นเดชาฯ หรือเราจะตั้งสมาชิชงของเรา

LIRT

ข้าพเจ้าขอแสดงว่าเสวติการสำนักงานเป็นสภาหนึ่งแยกออกจากสภาผู้แทนและดูมี
สภา เพราะฉะนั้นในคำจำ “เสวติการ” นั้นข้าพเจ้าขอเสนอว่าควร
จะเปลี่ยน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ในขณะนี้ไม่มีใครขัดข้อง เพราะ
ฉะนั้น ในปัญหาข้อแรกก็ขอเปลี่ยนคำเป็นว่า “เสวติการ” ถ้าไม่มีผู้ใด
มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้า ถก ว่าที่ประชุมอนุมติให้ถกเป็นคำจำ
“เสวติการ”

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : ทนปัญหาที่จะเขียนคนที่เพิ่มเสวติ
การรัฐสภาขยับแล้ว อันนี้ข้าพเจ้าเห็นด้วย ทนเกิดมีปัญหาขึ้น สมมติว่า
มีการประชุมพร้อมกัน คือประชุมคณะสภาหรือสภาผู้แทนพร้อมกันในวันนั้น
เราจำเป็นต้องมีการประชุมสภาของเราข้างนี้เป็นต้น ก็จะทำให้การงาน
ได้โดยง่ายไปก็ขอปฏิบัตินี้ไม่ได้เต็มที่ บางทีต่อไปข้างหน้าอาจจะมีการ
ประชุมทั้งวัน ทั้งเช้า ทั้งเย็น และอาจเพิ่มกลางคืนด้วย เวลา ๖ เดือน
ร่างรัฐธรรมนูญของประเทศชาติไม่ใช่เรื่องมากนัก ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้ เมื่อ
เป็นอย่างนี้แล้ว ก็ควรที่จะได้คนที่สมควรมาทำงาน ให้แก่สำนักงานได้เต็มที่พวก
ผม ใครก็ตามทำงานให้สำนักงานได้เต็มที่พวกผมแล้ว ข้าพเจ้าสนับสนุนใน
การที่จะมาเป็นเสวติการของสำนักงาน

พล.ร.ต. เต็ก สุมิตร วรณ. : เรายังไม่มีการขยายงานไปโดย
ใช้เหตุ พอลูกหลานเขียนสคริปต์อันนี้ไปนั้นก็มาจากรัฐสภา เวลาประชุม
ก็จะไม่ค่อยมาทำไป ก็จะต้องมีการจำกัดเวลาให้เป็นพิเศษซึ่งจะทำให้เป็น
การสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ส่วนเสวติการนั้นไม่มีปัญหา ถ้าเราจะเอา
คนข้างนอกมาช่วยกัน ก็ไม่ได้ด้วยในทาง หนึ่งก็ยังไม่เรียบร้อยเรื่องข้อไป
ไม่ได้ มีแต่เพียงเท่านั้น เชิญคนข้างนอกมาช่วยทำโดยเวลาหาข้อไปก็เป็นการ
การสิ้นเปลืองทุกประการ ส่วนงานเดิมนั้นจะให้ เสวติหรือคนอื่นก็ได้ ถ้าเป็น
งานประจำหรือรับแต่ก็ขอให้คนที่ทำอยู่เดิมไม่เช่นนั้นข้างนอกเขาทำ

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : บางท่านสมาชิกพรรคเพื่อสังคม
คงจะลืมไป คือทำไม่ที่ข้าพเจ้าถามท่านต่อหรือเปล่านั้น ก็อ้างสารอ้างอิง
รัฐธรรมนูญมาตราได้ไม่เกิน ๖ เดือนก็ตั้งบุคคลซึ่งออกไป ถ้าทำไม่เสร็จ
ภายใน ๖ เดือนก็ต้องเลือกตั้งสมาชิกเข้ามาใหม่ หมายความว่าอำนาจ
ของร่างทำให้เสร็จตามรัฐธรรมนูญได้จริง ไม่ใช่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ แล้ว
สภาต้องสภาจำเป็นต้องประชุมทุกวัน เพื่อประโยชน์ของร่างพระราชบัญญัติ
ต่างๆ ที่เสนอเข้ามา แต่จะต้องมาทำงานให้แก่เราไม่ได้ หน้าที่
โดยตรงของเรานั้นก็คัดค้านร่าง เมื่อเป็นอย่างนี้เราจะต้องบังคับกันไว้ก่อน
ไม่ดีกว่า เพื่อบริหารประโยชน์ให้กัน ๖ เดือน ก็ต้องพิจารณาในแง่ที่
งานกันให้เต็มที่

ประธานร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ใช่ คือทางเลขาธิการรัฐสภาเขา
ก็รับทูลเกล้าว่า ก็คิดว่าคงเลขาธิการเพราะว่าในกรรมาธิการนั้นน่าจะ
มีคนซึ่งคัดค้านได้ แต่ว่าจะมีผู้ซึ่งขอยุติร่างกฎหมายซึ่งเป็นเพลงของเรา
นั้นก็ไม่น่ากลัวหมายหลายคน ก็ให้ตำแหน่งเลขาธิการควรจะได้แก่ในจำนวน
๕๐ คนนี้ ถ้าหามีครบพร้อม แต่ต้องเคร่งครัดจริงๆ เราเห็นคัดค้านการ
จะบังคับขอยุติใช้ก็คือให้ ขงอะไรต่างๆ จะปลัดตัวมา เพราะฉะนั้น
เขาก็เป็นอย่างนั้น ข้าพเจ้าเห็นน่าจะเป็นอย่างที่ตรงมา นั้นเห็นความเห็น
ของข้าพเจ้า

พระยาศรีธรรมราช : ข้าพเจ้าขอให้ลงมติว่าควรจะมีผู้สมาชิก
ใน ๕๐ คนเป็นเลขาธิการ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะมีผู้
จะได้เห็นว่าการจะเลือกสมาชิกในจำนวน ๕๐ คนสักคนหนึ่งเป็นเลขาธิการ
ผู้ใดเห็นว่าการเลือกสมาชิก ๕๐ คนนี้ เป็นเลขาธิการสักคนหนึ่งขอได้โปรด
ยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกรับมือเป็นส่วนน้อย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าที่ประชุมส่วนใหญ่เห็น
ว่าควรจะเลือกสมาชิกในจำนวน ๕๐ คนนี้เป็นเดชาธิกรคนหนึ่ง โปรดเสนอชื่อ
พ.อ. กำนัน อานังภูมิเวท : ข้าพเจ้าขอเสนอคุณสุวิรัช พันธเศรษฐี
มีสมาชิกรับมือ

หลวงประภอบนิติสาร : ที่ท่านเจ้าคุณศรีว่าเสนอข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
ขอถอน และข้าพเจ้าขอเสนอนายเกษม ดำรงบุตรต่อไป

นายเกษม ดำรงบุตร : ตามที่ท่านสมาชิกผู้มิได้ยกมือได้เสนอ
กรรมมณฑลกระผมขอขอบคุณท่าน แต่ว่าในทางที่กระผม เป็น สมาชิก ร่าง
รัฐธรรมนูญประเภท ๓ ได้กินใจทุกสิ่งทุกอย่าง กระผมมีด้านที่คิดว่า
ไม่มีความสามารถจะกำหนดคนได้ เพราะตามประเภทนี้อยู่ในตัวแล้ว เพราะ
ฉะนั้นกระผมขอถอน

หลวงอังคณาบุรุษ : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายหยุด แสงอุทัย
มีสมาชิกรับมือ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้ใดเสนออีกหรือไม่ กง
เห็นอยู่เพียงสองคนคือนายสุวิรัช และนายหยุด แสงอุทัย เหตุอยู่ผู้สองคน
เมื่อไม่มีใครเสนอเราก็ดูเลือกกันในสองคน

พระยาสารภักพงษ์ธรรมพิลาศ : กระผมยังมีคำถามสงสัยคำว่า
เดชาธิกรรัฐสภาเกี่ยวกับภารกิจที่หมายนหรือไม หรือเดชาธิกรทำธุระ
กิจที่ซึ่งแตกต่างกันเดียวกัน คือเดชาธิกรทำหน้าที่รวบรวมเรื่องต่าง ๆ เวลา
นัดหมาย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : มีอยู่สองคนก็ ขอได้โปรด
เลือกสองคน

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : ถ้าอย่างนั้นข้าพเจ้าอยากจะแจ้งให้ทราบต่อข้าพเจ้าขอถอน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : นายสุวิชัย ขอถอนเป็นอันว่าเหลือหลายหยุด แสดงอุทธรณ์ เมื่อไม่มีผู้ใดแย้งขึ้นแล้ว ข้าพเจ้าขอประกาศว่า นายหยุด แสดงอุทธรณ์ เป็นเดชะอิการ

หลวงประภคอบนิติสาร : ก่อนมีมติประชุมมีญ่หาดำคำญ่อันหนึ่งซึ่งเราควรพิจารณาคือการประชุมจะประชุมอย่างไร ถ้าว่าแบบกรมวิการเป็นการประชุมภายใน บุคคลภายนอกเข้ามาฟังไม่ได้ แต่ว่าประชุมแบบสภาแต่เป็นการประชุมเปิดเผย เพราะฉะนั้นเป็นข้อที่เราควรพิจารณาด้กเล็กน้อยว่าเราควรพิจารณากันแก่ไหน

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : บัญหาเป็นญ่หาใหม่ ข้าพเจ้าใคร่ที่จะให้คำเห็นตามระเบียบไปก่อน เพราะเขาจะกำหนดวันประชุมและเรื่องอะไรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในญ่หาใหม่

หลวงประภคอบนิติสาร : ขอประทานโทษ เพราะเหตุว่าท่านประธานจะสั่งให้มีประชุม ที่คุณสุวิชัยว่าถูกตั้งแล้วด้คะคำเห็นต่อไปก็ให้เข้าใจว่าหาเรื่องของข้าพเจ้าไว้ที่หลังก็ได้

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : กำหนดวันเราจะประชุมวันใดเวลาใด

หลวงประภคอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอเสนออาทิตย์ละ ๓ วัน คือวันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ เพื่อไม่ให้พียงกับสภา

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : ผมขอให้เปลี่ยนจากวันจันทร์ เพราะวันจันทร์มักจะมีประชุมสภาบังกัษาชอาณาจักร และผมไม่อยากจะขาดแต่หนักไม่อยากจะขาดด้วย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ตั้งวันนี้ ประชุมกันเสียก่อนแล้ววันใดบ้าง ประชุมกัน ตามที่คุณหลวงประภคอบเสนอ ๓ วัน ผู้ใดจะขัดข้องใหม่

LIRT

ขุนประเสริฐศุภมาตวา : ถ้าประชุมอาทิตย์ละ ๓ วัน ภายใน ๖ เดือนจะได้กัน และโปรดคำนวณว่ามาตราหนึ่งกินเวลาเท่าไร

หลวงประกอบนิติสาร : เหตุที่ข้าพเจ้าเสนอ ๓ วันนั้น เพราะจำเวลานับรัฐสภายังไม่เปิดสมัยประชุม เป็นการจำเป็นที่จะต้องมีโอกาสแก่สมาชิกสภาผู้แทน และดูมติสภาไปทำหน้าที่ของคนบาง ท่านเขาเขาเวลา มาทำร่างรัฐธรรมนูญเดี๋ยวมืด ก็ควรถือเอาหย่อนในหน้าที่ทางโน้น แต่ ว่าข้าพเจ้าเชื่อว่าถ้ารัฐสภาเปิดสมัยประชุมเมื่อไรเราจะกำหนดทุกอันทุกชิ้น เอา ทั้งนั้น หรือท่านไม่พอจะเสนอวันเสาร์ วันอาทิตย์ก็เอา แต่จนทีของกรมรัฐสภาขอเสียที่

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่ามีความได้ก็เต็มจะอนุ ประเสริฐไม่คิดใจ ก็ข้าพเจ้าอยากจะทำเป็นประหม่อมว่า ครั้งแรกเอา ๓ วัน แต่อันที่จริงถ้าผู้ตั้งประชุมผู้มีสภาพสภาผู้แทนและรวมทั้งเสมียนพนักงาน ที่เวลา จะต้องอาศัยมาไว้ด้วยประการทั้งปวง เอา ๓ วัน ไม่ก็ต้องลงมติหรือ ๓ วัน วันใดบ้าง หลวงประกอบเสนอวันจันทร์ วันพุธ แต่อันศุกร์ ก็อย่างใน ระยะเวลาประชุมสภาผู้แทนดูมติสภา ก็เจ้าคุณเห็นจะไม่คิดใจ

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : คิดใจ ไม่คิดใจไม่ได้ กระผม คุยใน ๒ แห่งไม่ได้ และก็ไม่อยากจะขาด ๒ แห่ง จะเป็นวันอาทิตย์ ก็ตกลงกันได้

หลวงประกอบนิติสาร : ผมก็เห็นใจเจ้าคุณเทพหัสดิน แต่ว่า เรื่องความสำคัญแล้ว จะว่าอะไรยิ่งหย่อนก็ไม่ได้ ในสภามันซึ่งกันวาระสำคัญ ก็น่าสำคัญ ที่นั่นสำคัญ ผมเข้าใจว่าเจ้าคุณเทพหัสดินไปตกลงกับสภาผู้แทน วาระสำคัญให้ตรงกับวันอื่นก็ได้ หรือเสนอวันเสาร์ก็ได้ หรือเช้า วันอังคาร เพราะเหตุว่าประชุมผู้มีสภาพ่าย วันอังคารก็น่าจะได้ ทางโน้น คงจะยึดได้เย็นไป

หรือว่าเวลานั้นยังไม่ได้กำหนดเวลาจำเวลาอะไร เราพิจารณาว่ามา กำหนดเวลาอย่าพ้องกับสภาผู้แทนก็อาจจะได้

LIRT

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ : ทนถนจันทร อัมพู อัมคุกร
จรัชคชองโถม ถักชคชองทาณเจ้าคุณยงนัย

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : ถักจันทรเจ้าไมชคชอง

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ : เวลาว่าหัดงเอาฉนเดัยก่อน
เวลาหัดง ฉนพเจ้าคุณไมชคชอง

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : ถักเจ้าไมชคชอง

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไมมีความเห็นเป็นอย่างอื่น
คือประชุมอาทิตย์ละ ๓ ฉน ถัก จันจันทร อัมพู อัมคุกร ทนเวลา

หลวงประกอบนิติสาร : ขอเดชะ ๕ ถึง ๑๒ นาฬิกา

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ : ผู้ใดจะเห็นเป็นอย่างไร

ม.จ. เถถิมศรี จันทรทัต : ขอ ๑๐ นาฬิกา เพราะทองได้ไม
คือยจะคักแก่นัด

หลวงประกอบนิติสาร : ขอเหตุผล

ม.จ. เถถิมศรี จันทรทัต : เพราะมาไมทัน

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเห็นว่าเราฉนคกรเป็นฉนมาชิกฉนภา
ราชรัฐธรรมนูญคกรเดัยตงคกรอย่าง ๕ ถึง ๑๒

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าขอปรานฉนประนอม เตา
๕ คกรตงเที่ยงคกร

หลวงประกอบนิติสาร : ถักอย่างฉนขอเป็นเที่ยง เพราะคกรนบาย
ม้งานทางศาล

ประธานสภาารัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าถักฉนจะถูกได้เน้ง เพราะ
ฉนฉนรัชคาเวลาเขาตงเป็นฉนเรียบบวชย เตา ๕.๓๐ ถึงเที่ยง บางที่เขาปรชช
ถักจะประชุมเดัยหน้อย เตา ๕ คกรตงเที่ยง ไม่มผู้ใดชคชองฉนพธนาถักเห็น
จะไมชคชอง

ม.จ. เถถิมศรี จันทรทัต : ไมชคชอง

LIRT

ประธานสภาวิจัยรัฐธรรมนูญ : ทกลงเราเลิกได้มาประชุมใหม่
ในวันพุธที่ ๑๔

หลวงประกอบนิติสาร : ปัญหาที่บุคคลอื่นเรื่องเบ็ดเตล็ดหรือ
ประชุมภายใน

ประธานสภาวิจัยรัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าคิดว่าการประชุมร่าง
รัฐธรรมนูญเป็นการประชุมภายใน คือว่าประชุมภายในเพราะว่าเวลา
เสร็จแล้วต้องเสนอต่อรัฐสภา รัฐสภาที่องค์ประชุมเบ็ดเตล็ด แต่ว่าถ้าจะมีการ
ถกกันในเรื่องนั้นมารวมเอาไว้วันหลัง

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเห็นว่าตามแบบแผนที่เป็นมาใน
การร่างไว้ก่อกองกรรมาธิการกติกเป็นกรภายใน แต่ว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องใหญ่
เรื่องรัฐธรรมนูญเป็นของประเทศชาติ ข้าพเจ้าอยาก จะให้บุคคลภายนอกเข้า
มาฟังได้ด้วย โดยนัยเพราะอย่างนี้พวกหนึ่งตั้งพิมพ์ เพราะเหตุที่เราได้เลี้ยง
กันบางทีอาจจะเป็นปัญหาใหญ่กับกันไปถกกันมา แต่ถ้าเราทำความเข้าใจ
กันแต่แรกว่าจะให้เบ็ดเตล็ดอย่างนั้นไม่เป็นตั้งช่วยหน้าอย่างไร แต่ประโยชน์
จะได้จากการที่หนังสือพิมพ์เขาอาจจะไปเขียนบทความหรือความเห็น อะไร
ที่เราคิดไม่ถึง ถ้าเขามีเหตุผลที่เราจะเอาใจใส่ตามได้ นี่ข้าพเจ้าเห็นว่า
จะได้ประโยชน์มากกว่า ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าควรเป็นการประชุมโดยเบ็ดเตล็ด

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม : มีปัญหาอื่นเราจะต้องโต้เถียงกันมาก
เพราะเหตุว่าสำนักงานหลักแล้วจะต้องประชุมเบ็ดเตล็ด แต่ตามวิธีที่ปรากฏ
ตามรัฐธรรมนูญถ้าจะเป็นการเบ็ดเตล็ดถ้ามาก เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่า
สภาไม่ได้รวมเอกสิทธิ์ ตามอย่างรัฐสภาเลย สันนิษฐานว่าอาจจะมีการพูดอะไร
กัน แล้วถกกันนอกเข้าไปโจมตีทางหนังสือพิมพ์ก็จะเป็นการเดือดร้อน เพราะ
ฉะนั้นจึงเห็นว่าเรื่องที่เราอาจจะมีการมาถกการไปร่างรัฐธรรมนูญนั้นจะประชุม
กันเป็นการภายในได้ แต่ถ้าตามหลักแล้วสำนักงานควรจะประชุมโดยเบ็ดเตล็ด
ทำอย่างไรที่จะต้องพูดกันอีกมาก ข้าพเจ้าก็เห็นว่าควรที่จะไปถกไม่เสร็จ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เวลาที่ผ่านมานานักตั้งเป็นยี่สิบ
มีผู้แทนเดือนยกยอไปว่ากนิโนวันพูฯ ทมครระเบียบจวาระเด็ย เด็กประชุม.

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๕๕ นาฬิกา.

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

นายเกษม บุญศรี	นายเจริญ มั่นคงไวย	ผู้ตรวจรายงาน
ขุนตงเทวศึกษากร	ประเสริฐ มีทมะตัญญ์	..
หลวงอังกณานุกรักษ์	นายประสิทธิ์ ศรีธัญชาติ	..
พ.ย. กำนัน จ้างภุมเจต	สรินทร์ ตัฟตากร	..
นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	นายสุทัศน์ จิตรกรถัก	..
	นายศรี มนต์ไตรเวศย์	..
	นางสาวอารวิรัตน์ สุ่มบุญ	..
	นายเด็ก จารุณี	..
	นางโสมเฉลา ตัฟตากร	..
	นายพิพัฒน์ เอกะโรหิต	..
	นายดวง เคียรพงศ์	..
	นางสาวฉันทนา ชาญมัยม	..
	นางสาวผานิต ศตะกูระมะ	..
	นายโชค คุปตะวาทีน	..
	นายอุดม พลอยสังอาดย	..
	นายประภักดิ์ จินคามัย	..

นายหยุด แสงอุทัย
เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ศรีธรรมมาธิเบศ
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

LIRT